

2 Rodinné domy Pod Klepáčem
Dům Agropol
Cykloturistická základna pod Klepáčem
Naturové hodnocení podle § 45i zákona
č. 114/1992 Sb.

Zpracováno v Karlových Varech dne 11. 12. 2022

.....
Mgr. Vladimír Melichar

Obsah

Základní údaje:	4
1. Úvod	5
1.1. Zadání	5
1.2. Cíl naturového hodnocení	6
1.3. Postup zpracování	6
1.4. Seznam zkratk	7
2. Údaje o záměru	8
2.1. Základní údaje	8
2.2. Lokalizace	8
2.3. Rozsah (kapacita) záměru, popis záměru	9
3. Údaje o lokalitách Natura 2000	23
3.1. Identifikace potenciálně dotčených evropsky významných lokalit a ptačích oblastí	23
3.2. Popis potenciálně dotčené PO CZ0711016 Králický Sněžník	24
3.3. Identifikace potenciálně dotčených předmětů ochrany PO CZ0711016 Králický Sněžník	24
3.4. Popis potenciálně dotčených předmětů ochrany	25
3.4.1. A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	25
4. Hodnocení vlivů záměru na předměty ochrany a celistvost potenciálně dotčené PO Králický Sněžník	27
4.1. Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení	27
4.2. Negativní vlivy záměru	27
4.3. Hodnocení vlivů záměru na dotčené předměty ochrany	27
A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	28
4.4. Hodnocení vlivů záměru na celistvost lokality PO CZ0711016 Králický Sněžník	31
4.5. Vyhodnocení kumulativních záměrů, synergických a spolupůsobících vlivů	31
4.6. Hodnocení možných přeshraničních vlivů	32
4.7. Stanovení pořadí variant záměru	32
5. Závěr	33
5.1. Závěr z hlediska významnosti vlivu	33
5.2. Opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů záměru včetně jejich odůvodnění	33
5.3. Srovnání vlivu záměru bez opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů	34
6. Použité zdroje informací	35
Literatura	35
Legislativa	35
Internetové zdroje	36

7. Přílohy	37
7.1 Ornitologický průzkum zaměřený na výskyt chřástala polního v katastru Horní Morava a v přílehlé oblasti PO Králický Sněžník v roce 2022	37
7.2. Fotodokumentace	38
7.3. Rozhodnutí o autorizaci	41

Základní údaje:

Objednatel:
INVEK s.r.o.
Vinohrady 998/46
639 00 Brno
IČO: 28346581

Zadavatel:
Knesl Kynčl architekti s.r.o.
architektonický ateliér
Šumavská 416/15
602 00 Brno

Zpracovatel hodnocení:
Mgr. Vladimír Melichar

držitel autorizace k provádění k hodnocení vlivů závažných zásahů na zájmy chráněné podle části druhé, třetí a páté ve smyslu § 67 zákona č. 114/1992 Sb., MŽP č. j. 27531/ENV/16, 1901/610/16 ze dne 9. 6. 2016, prodloužena rozhodnutím MŽP č. j. MZP/2021/610/1271 ze dne 11. 5. 2021 do 8. 6. 2026.

držitel autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., MŽP č. j. 630/710/05 ze dne 19. 5. 2005, prodloužena rozhodnutím MŽP č. j. 81145/ENV/14-4256/630/14 ze dne 1. 4. 2015 a dále prodloužena rozhodnutím MŽP č. j. MZP/2020/630/932 ze dne 23. 4. 2020.

Sídlo: Křížíkova 9, 360 01 Karlovy Vary
IČ: 65541227
DIČ: CZ7405081893

Spolupráce:
Ing. Tereza Chmelíková (rešerše podkladů, GIS)
RNDr. Vladimír Lemberk (ornitologický průzkum zaměřený na chřástala polního)

Název záměru:
2 Rodinné domy Pod Klepáčem
Dům Agropol
Cykloturistická základna pod Klepáčem

Fotografie na titulní straně:
Celkový pohled na střední část lokality záměru.
© Vladimír Melichar, 10/2022

1. Úvod

1.1. Zadání

Předmětem naturového hodnocení je záměr výstavby rodinných domů a cykloturistické základny a s tím spojené dopravní a technické infrastruktury „2 Rodinné domy Pod Klepáčem, dům Agropol a cykloturistická základna pod Klepáčem“. Objekty budou umístěny na pozemcích 2007/1, 2007/3 (dříve 2007/1), 2007/5 (dříve 2007/1), 2008/2 (dříve 2008) a 2003 v k. ú. Horní Morava.

K záměru bylo Krajským úřadem Pardubického kraje, odborem životního prostředí a zemědělství dne 13. 12. 2021 vydáno stanovisko podle §45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve kterém sděluje, že *„Předložený záměr nemůže mít významný vliv na evropsky významné lokality (dále též EVL), nelze však vyloučit významný vliv na ptačí oblast (dále jen PO) Králický Sněžník.*

Z důvodu nevyloučení významného vlivu musí být záměr posouzen dle ustanovení § 45i odst. 2 zákona autorizovanou osobou (§ 45i odst. 3 zákona) v rámci zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí, v platném znění, tak, aby výsledné posouzení odpovídalo schváleným metodikám, příslušným ustanovením zákona a vyhlášce č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

Odůvodnění:

Předmětem záměru je novostavba tří rodinných domů na pozemcích č. 2007/1, 2008 a 2003 v k. ú. Horní Morava. V katastru nemovitostí jsou parcely vedené jako trvalý travní porost (p. č. 2007/1, 2008), ostatní plocha (p. č. 2003). Půdorysné rozměry všech rodinných domů jsou shodné (10 x 17,5 m). Zastavěná plocha každého rodinného domu je 175 m². Rodinné domy mají jedno podzemní podlaží, jedno nadzemní podlaží a podkroví pod sedlovou střechou. Při každém rodinném domě je navržena terasa. V rámci každého rodinného domu jsou navrženy dvě krytá (resp. garážová) a dvě rezervní stání na terénu. Dle předložených výkresů budou na nadzemním podlaží a v podkroví vždy dva pokoje, každý s vlastní koupelnou. V podzemním podlaží jsou poté navržena garážová stání a wellness.

*Záměr je situován v území PO Králický Sněžník. Předmětem ochrany je zde chřástal polní (*Crex crex*) a jeho biotop. Cílem ochrany v této ptačí oblasti není tedy jen ochrana ptačího druhu, ale též zachování prostředí, které je tímto druhem využíváno. Chřástal polní hnízdí na vlhkých loukách, pastvinách a ladech. Důležitým faktorem je přítomnost mokřin, prameništ a drobných krajinných struktur (kamenné snosy, vrbové křoviny apod.), které po případném pokosení luk poskytují vhodná refugia.*

Aktuální výsledky výzkumu, který má OOP k dispozici z vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního ve vybraných částech PO Králický Sněžník v roce 2021, zpracovaného RNDr. Vladimírem Lemberkem, potvrzují, že v blízkosti předmětného území byli zjištěni volající samci. Konkrétně byl zjištěn chřástal polní cca 100 m od místa záměru a další tři pozorování jsou evidována cca 400 m od místa záměru. Dále dle průzkumu zpracovaného Českou společností ornitologickou byl pozorován chřástal polní cca 250 m od místa záměru také v roce 2017.

Dva z pozemků dotčených záměrem (č. 2007/1 a 2008, k. ú. Horní Morava) jsou v KN vedeny jako trvalý travní porost a nachází se na nich vhodný biotop pro chřástala polního. Kromě přímého ovlivnění vhodných stanovišť pro chřástala polního je pravděpodobné, že záměr bude mít kumulativní negativní vliv na tuto ptačí oblast. Kumulativní vliv krajský úřad spatřuje především v již započatých nebo připravovaných realizacích obdobných projektů v širším okolí lokality záměru. Krajský úřad je toho názoru, že realizací zamýšleného záměru dojde dále k následnému navýšení rušivého vlivu na PO (zvýšený počet ubytovaných návštěvníků, automobilová doprava apod.). Krajský úřad Pardubického kraje posoudil charakter záměru, jeho rozsah a umístění a dospěl k závěru, že výše uvedený záměr je takový, že je předpokládáno, že dojde k dlouhodobému negativnímu ovlivnění biotopu a nároků chřástala polního.

Nejbližší (cca 2,5 km) EVL je lokalita Králický Sněžník. Předmětem ochrany jsou zde alpínská a boreální vřesoviště, silikátové alpínské a boreální trávníky, vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin

a horského až alpínského stupně, aktivní vrchoviště, silikátové sutě horského až niválního stupně, chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů, jeskyně nepřístupné veřejnosti, bučiny asociace Luzulo-Fagetum, bučiny asociace Luzulo-Fagetum a acidofilní smrčiny. Vzhledem k charakteru záměru považuje OOP uvedenou vzdálenost za dostatečnou pro to, aby mohl být vyloučen významný vliv záměru na evropsky významné lokality.

Krajský úřad Pardubického kraje posoudil záměr, jeho rozsah a umístění a dospěl k závěru, že výše uvedený záměr nemůže mít významný vliv na evropsky významné lokality, ale svým charakterem může mít negativní vliv na vymezenou PO Králický Sněžník, jak ve svém stanovisku uvádí.

Dále k záměru vydal dne 30. 6. 2021 (č. j. MUKR/10147/2021/OŽP/PB/2-128) Městský úřad Králíky, odbor životního prostředí Souhrnné vyjádření podle §154 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, které zahrnuje i vyjádření k ochraně přírody a krajiny: „K realizaci záměru podle přiložené dokumentace nemáme připomínek za předpokladu dodržování ustanovení tohoto zákona.“

Naturové hodnocení je zpracováno na žádost zadavatele.

1.2. Cíl naturového hodnocení

Cílem naturového hodnocení je provést posouzení předpokládaných vlivů záměru na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura2000.

1.3. Postup zpracování

Postup prací při zpracování naturového hodnocení byl následující:

Nejprve jsem prostudoval podkladovou dokumentaci záměru poskytnutou zadavatelem.

Následně jsem provedl rešerši dostupných odborných podkladů (viz kapitola Literatura). Jedná se zejména o dokumentaci k lokalitám soustavy Natura 2000 v blízkém okolí záměru.

Poté jsem na lokalitě ve dnech 7. 6. 2022 a 21. 10. 2022, provedl terénní šetření - přírodovědecký průzkum orientovaný na biotopové prostředí a výskyt chřástala polního (*Crex crex*) v dotčeném území.

Odborný ornitologický průzkum zaměřený na aktuální výskyt chřástala polního (*Crex crex*) na lokalitě a v jejím okolí provedl ve dnech 5. 6, 22. 6. a 10. 7. 2022 RNDr. Vladimír Lemberk. Průzkum je uveden v příloze hodnocení (Příloha 7.1).

Při zpracování naturového hodnocení jsem využil výsledků z Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního ve vybraných částech ptačí oblasti Králický Sněžník v hnízdní sezoně v roce 2015 (Chaloupek, 2015), v hnízdní sezoně v roce 2017 a 2018 (ZÁMEČNÍK 2017, 2018) a z Vyhodnocení aktuálního výskytu chřástala polního (*Crex crex*) ve vybraných částech ptačí oblasti Králický Sněžník v roce 2021 (2021, Lemberk).

Údaje zjištěné v terénu a získané z odborných podkladů jsem doplnil vyžádanými daty o výskytu druhů z náleзовé databáze AOPK ČR (na základě licenční smlouvy o vytěžování databáze): AOPK ČR (2022): *Nálezová databáze ochrany přírody. (on-line georeferencovaná elektronická databáze; portal.nature.cz). Verze 2022. Praha. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. (Citováno 30-11-2022).*

Předkládané naturové hodnocení splňuje náležitosti posouzení vlivu záměru podle vyhlášky č. 142/2018. Je vypracováno ve struktuře podle Metodiky hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů vydané ve věstníku Ministerstva životního prostředí, Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2007, 17(11), 1-23. ISSN 0862-9013.

Předběžné závěry naturového hodnocení jsem konzultoval se zástupci zadavatele a s dr. Vladimírem Lemberkem, zpracovatelem monitoringu chřástala.

1.4. Seznam zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České Republiky

EVL – Evropsky významná lokalita

KrÚ, KÚ – krajský úřad

k.ú. – katastrální území

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

OOP – orgán ochrany přírody

PO – Ptačí oblast

RD – rodinný dům

ZCHD – zvláště chráněný druh

ZOPK – zákon o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.)

2. Údaje o záměru

2.1. Základní údaje

Název záměru

2 Rodinné domy Pod Klepáčem
 Dům Agropol
 Cykloturistická základna pod Klepáčem.

2.2. Lokalizace záměru

Záměr je umístěn na území následujících územních jednotek:

Kraj	Okres	ORP	Obec	Katastrální území
Pardubický	Ústí nad Orlicí	Králíky	Dolní Morava	Horní Morava

Dotčené pozemky:

2 Rodinné domy Pod Klepáčem: 2007/3, 2007/4, 2007/5
 Dům Agropol: 2008/2
 Cykloturistická základna pod Klepáčem: 2007/1

Umístění záměru je zřejmé z následujícího obrázku.

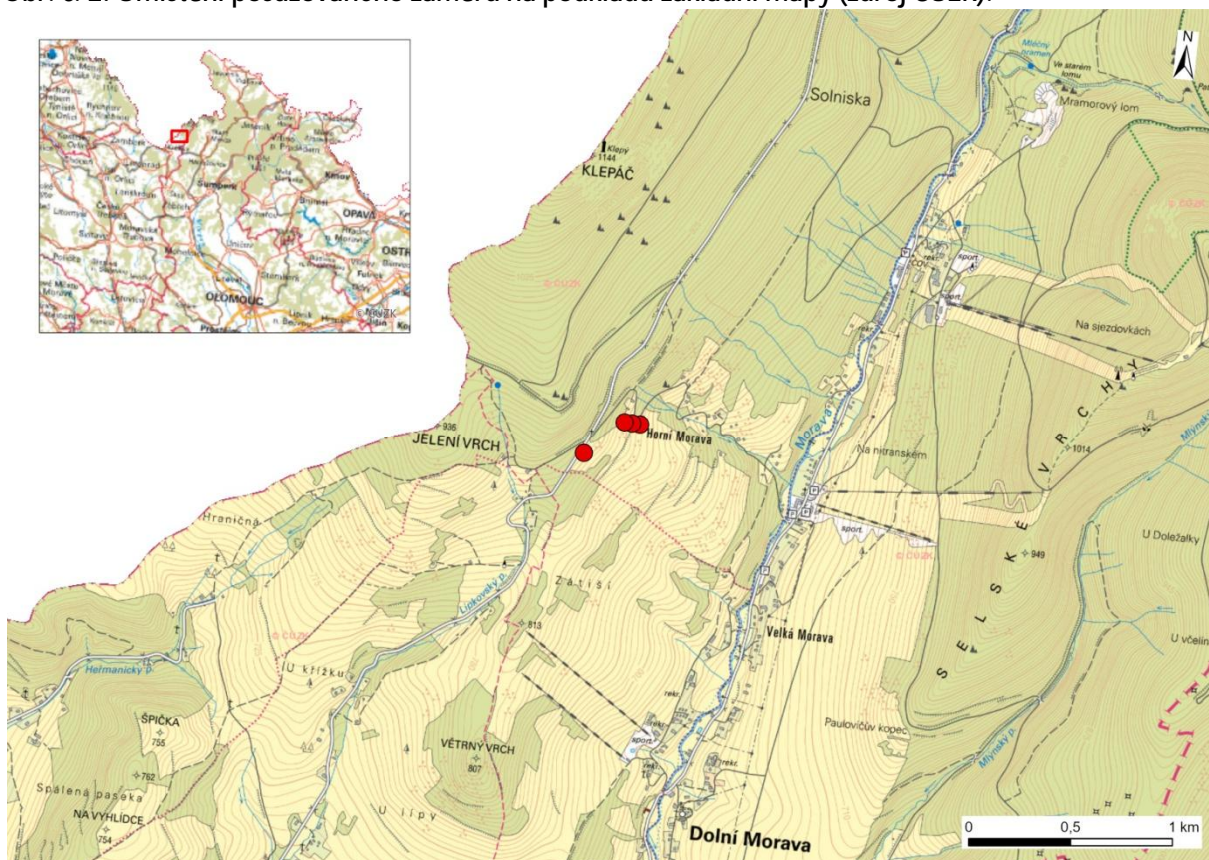
LEGENDA:

00782_20b 2 RODINNÉ DOMY POD KLEPÁČEM
 00821_23 RD AGROPOL
 00850_20 CYKLOTURISTICKÁ ZÁKLADNA POD KLEPÁČEM

Obr. č. 1: Přehledná situace umístění záměru

Situační a dispoziční výkresy jsou doloženy v oznámení záměru.

Obr. č. 2: Umístění posuzovaného záměru na podkladu základní mapy (zdroj ČÚZK).

2.3. Rozsah (kapacita) záměru, popis záměru

Předmět záměru

2 Rodinné domy Pod Klepáčem

Jedná se o novostavbu dvou rodinných domů a související infrastruktury. Půdorysné rozměry obou rodinných domů jsou shodné (9 x 15,5 m). Výška říms je 4 m, výška hřebene je 9 m (vždy vztaženo k $\pm 0,0$ konkrétního objektu). Zastavěná plocha obou rodinných domů je 139,5 m². Rodinné domy mají jedno podzemní podlaží, jedno nadzemní podlaží a podkroví pod sedlovou střechou. Při každém rodinném domě je navržena terasa. V rámci každého rodinného domu jsou navrženy dvě krytá (resp. garážová) stání a dvě rezervní stání na terénu. Objekty jsou přístupné ze zpevněných ploch.

Architektonické řešení je střídité, vychází z morfoloických a klimatických podmínek dané lokality. Obvodový plášť rodinných domů bude řešen kombinací omítky, dřeva, betonu a kamene. Střešní krytina je navržena z falcovaných plechů. Část fasády u každého objektu rodinného domu bude ustoupena dovnitř a bude tak vytvořen prostor pro krytou lodžii. Zábradlí lodžii bude tvořeno dřevěnými či ocelovými rámy, mezi kterými bude výplň z nerezové sítě.

Objektová skladba záměru je následující:

- SO 101 - Rodinný dům A
- SO 102 - Rodinný dům B
- SO 201 - Vedení NN
- SO 202 - Vedení NN

SO 211 - Vedení sdělovací sítě
 SO 212 - Vedení sdělovací sítě
 SO 401 - Vrtaná studna
 SO 402 - Vrtaná studna
 SO 411 - Čistírna odpadních vod
 SO 412 - Čistírna odpadních vod
 SO 421 - Vsakovací pole
 SO 422 - Vsakovací pole
 SO 501 - Příprava území
 SO 502 - Sadové úpravy

Základní parametry staveb jsou následující:

SO 101 Rodinný dům A: zastavěná plocha: 139,5 m²
 obestavěný prostor: 1360 m³
 hrubá podlažní plocha: 372 m²
 počet funkčních jednotek: bytová jednotka 5+kk 159 m²
 počet ubytovaných: 5
 SO 102 Rodinný dům B: zastavěná plocha: 139,5 m²
 obestavěný prostor: 1360 m³
 hrubá podlažní plocha: 372 m²
 počet funkčních jednotek: bytová jednotka 5+kk 176 m²
 počet ubytovaných: 5

Objekty SO 101 a SO 102 jsou přístupné z komunikace navržené v rámci souvisejícího řízení „Horní Morava, p. č. 2007/1 Příprava pro stavbu RD“.

V rámci sadových úprav je řešena kultivace a zatravnění zelených ploch v okolí objektu. V důsledku výstavby objektů nedojde ke kácení stromů v řešeném území. V řešeném území jsou nově navrženy stromy při vstupech do rodinných domů.

Půda

Trvalý zábor/odnětí: ZPF: cca 834 m²

Záměrem dojde k trvalému záboru ploch zemědělského půdního fondu v rozsahu ploch pod objekty a zpevněnými plochami. Souhlas příslušného orgánu s trvalým odnětím je doložen v příloze 5.3 tohoto oznámení.

PUPFL: bez nároků

Pozemky určené k plnění funkcí lesa nejsou dotčeny. Záměr se nachází v ochranném pásmu lesa.

Výstavba: bez nároků

Pro účely výstavby (zařízení staveniště) budou využity plochy záměru, nebudou využívány plochy mimo pozemky záměru. Stavební doprava bude realizována po stávajících zpevněných komunikacích a na ploše stavby.

Voda

Pitná voda: do 550 m³/rok

Zdrojem pitné vody budou dvě vrtané studny, umístěné na každém pozemku.

Požární voda: bez nároků

Pro požární účely bude využit pitný vodovod, případně mobilní zdroj.

Ostatní (technologická) voda: bez nároků

Záměr nenárokuje odběr technologické vody.

Výstavba: pitná voda: bez významných nároků

Pro pitné účely se předpokládá dovoz balené vody.

ostatní (technologická) voda: bez významných nároků

Pro technologické účely výstavby bude využita pitná voda, výrobní betonových směsí bude disponovat vlastním zdrojem.

Ostatní přírodní zdroje

Provoz: bez nároků

Záměr neklade nároky na spotřebu surovinových či jiných přírodních zdrojů.

Výstavba: nespecifikováno

Stavební a konstrukční materiály, množství běžné, jednorázově, bez nároků na pravidelný odběr.

Energetické zdroje

Elektrická energie: cca 10 MWh/rok

Zdrojem elektrické energie bude přípojka ze sloupku umístěného na hranici parcely.

Zemní plyn: bez nároků

Záměr nebude napojen na plynofikační soustavu.

Ostatní: bez nároků

Záměr nenárokuje ostatní energetické zdroje.

Výstavba: nevýznamné

Energetické potřeby výstavby nebudou významné a budou pokryty lokálními zdroji, resp. napojením na existující rozvod.

Biologická rozmanitost

Provoz: bez nároků

Umístění a provoz záměru nekladou nároky na (infrastrukturní) vstupy biologické rozmanitosti.

Výstavba: bez nároků

Výstavba záměru neklade nároky na vstupy biologické rozmanitosti.

Nároky na dopravní a jinou infrastrukturu

Dopravní infrastruktura: provoz: cca jednotky vozidel/den

Dopravní obsluha záměru se bude pohybovat v řádu nejvýše jednotek osobních vozidel za den.

Parkování je zajištěno na pozemku záměru.

Záměr nevyvolává nároky na realizaci dalších komunikačních staveb. Vazba záměru na dopravní síť dotčeného území je v úplnosti řešena projektovým řešením záměru.

výstavba: cca jednotky nákladních vozidel/den

Stavební doprava v období výstavby bude variabilní v závislosti na prováděných pracích a bude se pohybovat v řádu nejvýše jednotek nákladních vozidel za den, krátkodobě.

Ostatní infrastruktura: bez významných nároků

Záměr neklade nároky na ostatní infrastrukturu. Jednotlivé sítě budou využity, resp. upraveny, v souladu s požadavky jejich vlastníků nebo správců.

Ovzduší

Provoz: bez významných výstupů

Záměr je vytápěn elektrickou energií (přímotopy, resp. tepelná čerpadla), v souvislosti s provozem záměru nevzniká v tomto ohledu zdroj emisí do ovzduší.

Výstavba: proměnné

V průběhu výstavby bude docházet k provozu běžné stavební techniky po omezenou dobu. Celkový objem emisí a doba provozu zdroje nebudou z hlediska celkové bilance významné, jsou uvažována opatření pro omezení emisí (emise prachu).

Odpadní vody

Provoz: splaškové vody: do 500 m³/rok

Odpovídá přibližně množství odebrané pitné vody (po odečtení spotřeby). Pro každý objekt je navržena samostatná čistírna odpadních vod (SO 411, SO 412). Vyčištěná odpadní voda bude spolu se srážkovými vodami akumulována k dalšímu využití, přebytek bude vsakován ve vsakovacím poli, navrženém pro každý objekt (SO 421, SO 422).

technologické odpadní vody: bez výstupů

Technologické odpadní vody nebudou produkovány.

srážkové vody: do 500 m³/rok

Uvedená hodnota odpovídá konzervativně stanovenému průměrnému srážkovému úhrnu, spadlému na zpevněné plochy záměru. Odvodnění je řešeno akumulací srážkových vod a jejich vsakováním (viz výše oddíl splaškové vody). Jsou tedy uplatněny principy hospodaření s dešťovou vodou formou tzv. modrozelené infrastruktury. Srážková voda z budov bude likvidována na vlastních pozemcích záměru pomocí akumulace a zpětného využití, retence a vsaku.

Výstavba: splaškové vody: bez výstupů

Předpokládá se využití mobilních sociálních zařízení, vybavených bezodtokými jímkami.

srážkové vody: bez dodatečných výstupů

Srážkové vody v průběhu výstavby budou odpovídat stávajícímu stavu, shodný bude i způsob vsakování.

Odpady

Provoz: skupina 20 Komunální odpady

Jde o komunální odpad, vytríděný na směsný komunální odpad a složky odděleného sběru (převážně 20 03 01 směsný komunální odpad, 20 01 01 papír a lepenka, 20 01 02 sklo, 20 01 08 biologicky rozložitelný odpad, 20 01 39 plasty). Kategorie O. Produkce pravidelná, množství v řádu jednotek tun za rok.

Problematika odpadového hospodářství za provozu záměru je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. V rámci záměru budou vytvořeny podmínky pro oddělený sběr odpadů v rámci systému odpadového hospodářství obce Dolní Morava.

Výstavba: skupina 17 Stavební a demoliční odpady

skupina 15 Odpadní obaly

skupina 20 Komunální odpady

Jde o odpady z výstavby záměru a jeho příslušenství (převážně 17 01 Beton, cihly, tašky a keramika, 17 02 Dřevo, sklo a plasty, 17 03 Asfaltové směsi, dehet a výrobky z dehtu, 17 04 Kovy, 17 05 Zemina, kamení a vytěžená hlušina, 17 09 Jiné stavební a demoliční odpady, 15 01 Obaly). Kategorie převážně O, výjimečně N (zejména zbytky nátěrových hmot, resp. absorpční činidla). Produkce jednorázová (po dobu výstavby), množství v řádu nejvýše desítek tun.

Problematika odpadového hospodářství při výstavbě je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, tj. v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. Odpady budou tříděny a shromažďovány dle jednotlivých druhů a kategorií a zabezpečeny před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem. Původcem odpadu bude prováděcí firma. Odpady budou předávány přímo nebo prostřednictvím dopravce do zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu nebo obchodníkovi s odpadem s povolením pro daný druh a kategorii odpadu ve

smyslu § 13, odst. 1, písm. e) zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech, přednostně bude zajištěno využití produkovaných odpadů.

Ostatní

Hluk: provoz: v souladu s NV 272/2011 Sb.:
< LAeq,T = 50/40 dB (den/noc) (stacionární zdroje)

Záměr je řešen tak, aby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění. Dopravní zdroje ve velmi nízké intenzitě (v řádu nejvýše jednotek vozidel za den) se neuplatní.

výstavba: v souladu s NV 272/2011 Sb.:
< LAeq,T = 65 dB (7:00 až 21:00)
< LAeq,T = 60 dB (6:00 až 7:00, 21:00 až 22:00)
< LAeq,T = 55 dB (22:00 až 6:00)

Záměr je řešen tak, aby v průběhu výstavby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění, pro hluk ze stavební činnosti.

Vibrace: bez výstupů
Záměr není zdrojem vibrací, které by mohly ovlivňovat okolí.
Totéž se týká i o období provádění stavebních prací (stavební doprava a technologie)

Záření: ionizující záření: bez výstupů
elektromagnetické záření: bez výstupů
Lze uvažovat pouze s běžnými komunikačními prostředky (vysílačky, mobilní telefony), příslušně atestovanými a bez vlivů na okolí.

Další fyzikální nebo biologické faktory: bez výstupů
Osvětlení záměru bude řešeno v souladu s příslušnou technickou normou moderními svítidly, bez produkce světelného znečištění.

Dům Agropol

Jedná se o novostavbu rodinného domu a související infrastruktury. Zbytek pozemku je využíván jako zahrada. Architektonické řešení objektu je střídité, vychází z morfoloických a klimatických podmínek dané lokality. Rodinný dům je navržen na půdorysu obdélníku o rozměrech 13,7 x 8,8 m. Fasáda rodinného domu je obložena dřevěným obkladem, který v úrovni terénu doplňuje kamenný obklad. Střešní krytina je navržena z falcovaných plechů. Část fasády je ustoupena dovnitř objektu, kde u vstupního prostoru vytváří krytý prostor závětrí a u obytného prostoru krytou lodžii. Zábradlí lodžie bude tvořeno ocelovým rámem s výplní z nerezové sítě.

Objektová skladba záměru je následující:

- SO 101 - Rodinný dům
- SO 102 - Opěrné zidky
- SO 201 - Stávající přípojka NN
- SO 202 - Přípojka SEK
- SO 401 - Vrtaná studna
- SO 411 - Čistírna odpadních vod
- SO 421 - Vsakovací pole a dešťová zdrž
- SO 501 - Příprava území
- SO 502 - Zpevněné plochy
- SO 503 - Sadové a terénní úpravy

Základní parametry stavby jsou následující:

SO 101 Rodinný dům: zastavěná plocha: 119,5 m²
 obestavěný prostor: 1075 m³
 užitná plocha: 223,1 m²
 počet obyvatel: 4

Celková plocha pozemku činí 1873 m², zastavěnost pozemku činí 6,4 %.

Půda

Trvalý zábor/odnětí: ZPF: cca 294 m²

Záměrem dojde k trvalému záboru ploch zemědělského půdního fondu v rozsahu ploch pod objekty a zpevněnými plochami. Souhlas příslušného orgánu s trvalým odnětím je doložen v příloze 5.3 tohoto oznámení.

PUPFL: bez nároků

Pozemky určené k plnění funkcí lesa nejsou dotčeny. Záměr se nachází v ochranném pásmu lesa.

Výstavba: bez nároků

Pro účely výstavby (zařízení staveniště) budou využity plochy záměru, nebudou využívány plochy mimo pozemky záměru. Stavební doprava bude realizována po stávajících zpevněných komunikacích a na ploše stavby.

Voda

Pitná voda: do 180 m³/rok

Zdrojem pitné vody bude vrtaná studna, umístěné na pozemku záměru.

Požární voda: bez nároků

Pro požární účely bude využit pitný vodovod, případně mobilní zdroj.

Ostatní (technologická) voda: bez nároků

Záměr nenárokuje odběr technologické vody.

Výstavba: pitná voda: bez významných nároků

Pro pitné účely se předpokládá dovoz balené vody.

ostatní (technologická) voda: bez významných nároků

Pro technologické účely výstavby bude využita pitná voda, výroba betonových směsí bude disponovat vlastním zdrojem.

Ostatní přírodní zdroje

Provoz: bez nároků

Záměr neklade nároky na spotřebu surovinových či jiných přírodních zdrojů.

Výstavba: nspecifikováno

Stavební a konstrukční materiály, množství běžné, jednorázově, bez nároků na pravidelný odběr.

Energetické zdroje

Elektrická energie: cca 5 MWh/rok

Zdrojem elektrické energie bude přípojka ze sloupku umístěného na hranici parcely.

Zemní plyn: bez nároků

Záměr nebude napojen na plynofikační soustavu.

Ostatní: bez nároků

Záměr nenárokuje ostatní energetické zdroje.

Výstavba: nevýznamné

Energetické potřeby výstavby nebudou významné a budou pokryty lokálními zdroji, resp. napojením na existující rozvod.

Biologická rozmanitost

Provoz: bez nároků

Umístění a provoz záměru nekladou nároky na (infrastrukturní) vstupy biologické rozmanitosti.

Výstavba: bez nároků

Výstavba záměru neklade nároky na vstupy biologické rozmanitosti.

Nároky na dopravní a jinou infrastrukturu

Dopravní infrastruktura: provoz: cca jednotky vozidel/den

Dopravní obsluha záměru se bude pohybovat v řádu nejvýše jednotek osobních vozidel za den.

Parkování je zajištěno na pozemku záměru.

Záměr nevyvolává nároky na realizaci dalších komunikačních staveb. Vazba záměru na dopravní síť dotčeného území je v úplnosti řešena projektovým řešením záměru.

výstavba: cca jednotky nákladních vozidel/den

Stavební doprava v období výstavby bude variabilní v závislosti na prováděných pracích a bude se pohybovat v řádu nejvýše jednotek nákladních vozidel za den, krátkodobě.

Ostatní infrastruktura: bez významných nároků

Záměr neklade nároky na ostatní infrastrukturu. Jednotlivé sítě budou využity, resp. upraveny, v souladu s požadavky jejich vlastníků nebo správců.

Ovzduší

Provoz: bez významných výstupů

Záměr je vytápěn elektrickou energií (přímotopy, resp. tepelná čerpadla), v souvislosti s provozem záměru nevzniká v tomto ohledu zdroj emisí do ovzduší.

Výstavba: proměnné

V průběhu výstavby bude docházet k provozu běžné stavební techniky po omezenou dobu. Celkový objem emisí a doba provozu zdroje nebudou z hlediska celkové bilance významné, jsou uvažována opatření pro omezení emisí (emise prachu).

Odpadní vody

Provoz: splaškové vody: do 150 m³/rok

Odpovídá přibližně množství odebrané pitné vody (po odečtení spotřeby). Pro objekt je navržena čistírna odpadních vod (SO 411). Vyčištěná odpadní voda bude spolu se srážkovými vodami akumulována k dalšímu využití, přebytek bude vsakován ve vsakovacím poli (SO 421).

technologické odpadní vody: bez výstupů

Technologické odpadní vody nebudou produkovány.

srážkové vody: do 250 m³/rok

Uvedená hodnota odpovídá konzervativně stanovenému průměrnému srážkovému úhrnu, spadlému na zpevněné plochy záměru. Odvodnění je řešeno akumulací srážkových vod a jejich vsakováním (viz výše oddíl splaškové vody). Jsou tedy uplatněny principy hospodaření s dešťovou vodou formou tzv. modrozelené infrastruktury. Srážková voda z budov bude likvidována na vlastních pozemcích záměru pomocí akumulace a zpětného využití, retence a vsaku.

Výstavba: splaškové vody: bez výstupů

Předpokládá se využití mobilních sociálních zařízení, vybavených bezodtokými jímkami.

srážkové vody: bez dodatečných výstupů

Srážkové vody v průběhu výstavby budou odpovídat stávajícímu stavu, shodný bude i způsob vsakování.

Odpady

Provoz: skupina 20 Komunální odpady

Jde o komunální odpad, vytríděný na směsný komunální odpad a složky odděleného sběru (převážně 20 03 01 směsný komunální odpad, 20 01 01 papír a lepenka, 20 01 02 sklo, 20 01 08 biologicky rozložitelný odpad, 20 01 39 plasty). Kategorie O. Produkce pravidelná, množství v řádu jednotek tun za rok.

Problematika odpadového hospodářství za provozu záměru je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. V rámci záměru budou vytvořeny podmínky pro oddělený sběr odpadů v rámci systému odpadového hospodářství obce Dolní Morava.

Výstavba: skupina 17 Stavební a demoliční odpady

skupina 15 Odpadní obaly

skupina 20 Komunální odpady

Jde o odpady z výstavby záměru a jeho příslušenství (převážně 17 01 Beton, cihly, tašky a keramika, 17 02 Dřevo, sklo a plasty, 17 03 Asfaltové směsi, dehet a výrobky z dehtu, 17 04 Kovy, 17 05 Zemina, kamení a vytěžená hlušina, 17 09 Jiné stavební a demoliční odpady, 15 01 Obaly). Kategorie převážně O, výjimečně N (zejména zbytky nátěrových hmot, resp. absorpční činidla). Produkce jednorázová (po dobu výstavby), množství v řádu nejvýše desítek tun.

Problematika odpadového hospodářství při výstavbě je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, tj. v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. Odpady budou tříděny a shromažďovány dle jednotlivých druhů a kategorií a zabezpečeny před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem. Původcem odpadu bude prováděcí firma. Odpady budou předávány přímo nebo prostřednictvím dopravce do zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu nebo obchodníkovi s odpadem s povolením pro daný druh a kategorii odpadu ve smyslu § 13, odst. 1, písm. e) zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech, přednostně bude zajištěno využití produkovaných odpadů.

Ostatní

Hluk: provoz: v souladu s NV 272/2011 Sb.:

< LAeq,T = 50/40 dB (den/noc) (stacionární zdroje)

Záměr je řešen tak, aby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění. Dopravní zdroje ve velmi nízké intenzitě (v řádu nejvýše jednotek vozidel za den) se neuplatní.

výstavba: v souladu s NV 272/2011 Sb.:

< LAeq,T = 65 dB (7:00 až 21:00)

< LAeq,T = 60 dB (6:00 až 7:00, 21:00 až 22:00)

< LAeq,T = 55 dB (22:00 až 6:00)

Záměr je řešen tak, aby v průběhu výstavby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění, pro hluk ze stavební činnosti.

Vibrace: bez výstupů

Záměr není zdrojem vibrací, které by mohly ovlivňovat okolí.

Totéž se týká i o období provádění stavebních prací (stavební doprava a technologie)

Záření: ionizující záření: bez výstupů
 elektromagnetické záření: bez výstupů

Lze uvažovat pouze s běžnými komunikačními prostředky (vysílačky, mobilní telefony), příslušně atestovanými a bez vlivů na okolí.

Další fyzikální nebo biologické faktory: bez výstupů

Osvětlení záměru bude řešeno v souladu s příslušnou technickou normou moderními svítidly, bez produkce světelného znečištění.

Cykloturistická základna pod Klepáčem

Jedná se o novostavbu cykloturistické základny a související infrastruktury. Půdorysné rozměry nadzemní části stavby jsou cca 7,5 x 15 m, půdorysné rozměry podzemní části stavby zapuštěné do terénu jsou cca 15 x 15 m. Výška římsy je 3,5 m, výška hřebene je 8,5 m (vždy vztaženo k ± 0,0 objektu). Cykloturistická základna má jedno podzemní podlaží, jedno nadzemní podlaží a podkroví pod sedlovou střechou. Nad částí suterénu, kde se nenachází nadzemní část stavby jsou navržena dvě parkovací stání, terasa a zelená střecha.

Objektová skladba záměru je následující:

- SO 101 - Cykloturistická základna
- SO 201 - Vedení NN
- SO 401 - Vrtaná studna
- SO 402 - Čistírna odpadních vod
- SO 403 - Vsakovací pole
- SO 501 - Příprava území
- SO 502 - Sadové úpravy

Základní parametry stavby jsou následující:

- SO 101 Cykloturistická základna: zastavěná plocha: 240 m² (včetně přilehlého schodiště)
- obestavěný prostor: 1620 m³
- hrubá podlažní plocha: 450 m²
- počet ubytovaných: 4

Půda

Trvalý zábor/odnětí: ZPF: cca 326 m²

Záměrem dojde k trvalému záboru ploch zemědělského půdního fondu v rozsahu ploch pod objekty a zpevněnými plochami.

PUPFL: bez nároků

Pozemky určené k plnění funkcí lesa nejsou dotčeny. Záměr se nachází v ochranném pásmu lesa.

Výstavba: bez nároků

Pro účely výstavby (zařízení staveniště) budou využity plochy záměru, nebudou využívány plochy mimo pozemky záměru. Stavební doprava bude realizována po stávajících zpevněných komunikacích a na ploše stavby.

Voda

Pitná voda: do 240 m³/rok

Zdrojem pitné vody bude vrtaná studna, umístěné na pozemku záměru.

Požární voda: bez nároků

Pro požární účely bude využit pitný vodovod, případně mobilní zdroj.

Ostatní (technologická) voda: bez nároků

Záměr nenárokuje odběr technologické vody.

Výstavba: pitná voda: bez významných nároků

Pro pitné účely se předpokládá dovoz balené vody.

ostatní (technologická) voda: bez významných nároků

Pro technologické účely výstavby bude využita pitná voda, výrobní betonových směsí bude disponovat vlastním zdrojem.

Ostatní přírodní zdroje

Provoz: bez nároků

Záměr neklade nároky na spotřebu surovinových či jiných přírodních zdrojů.

Výstavba: nespecifikováno

Stavební a konstrukční materiály, množství běžné, jednorázově, bez nároků na pravidelný odběr.

Energetické zdroje

Elektrická energie: cca 52 MWh/rok

Zdrojem elektrické energie bude přípojka ze sloupku umístěného na hranici parcely.

Zemní plyn: bez nároků

Záměr nebude napojen na plynofikační soustavu.

Ostatní: bez nároků

Záměr nenárokuje ostatní energetické zdroje.

Výstavba: nevýznamné

Energetické potřeby výstavby nebudou významné a budou pokryty lokálními zdroji, resp. napojením na existující rozvod.

Biologická rozmanitost

Provoz: bez nároků

Umístění a provoz záměru neklade nároky na (infrastrukturní) vstupy biologické rozmanitosti.

Popis stavu dotčeného území z hlediska biologické rozmanitosti je proveden v kapitole C.II.7. Biologická rozmanitost (strana 33 tohoto oznámení), vlivy na biologickou rozmanitost jsou hodnoceny v kapitole D.I.7. Vlivy na biologickou rozmanitost (strana 48 tohoto oznámení).

Výstavba: bez nároků

Výstavba záměru neklade nároky na vstupy biologické rozmanitosti.

Nároky na dopravní a jinou infrastrukturu

Dopravní infrastruktura: provoz: cca jednotky vozidel/den

Dopravní obsluha záměru se bude pohybovat v řádu nejvýše jednotek osobních vozidel za den.

Parkování je zajištěno na pozemku záměru.

Záměr nevyvolává nároky na realizaci dalších komunikačních staveb. Vazba záměru na dopravní síť dotčeného území je v úplnosti řešena projektovým řešením záměru.

výstavba: cca jednotky nákladních vozidel/den

Stavební doprava v období výstavby bude variabilní v závislosti na prováděných pracích a bude se pohybovat v řádu nejvýše jednotek nákladních vozidel za den, krátkodobě.

Ostatní infrastruktura: bez významných nároků

Záměr neklade nároky na ostatní infrastrukturu. Jednotlivé sítě budou využity, resp. upraveny, v souladu s požadavky jejich vlastníků nebo správců.

Ovzduší

Provoz: bez významných výstupů

Záměr je vytápěn elektrickou energií (přímotopy, resp. tepelná čerpadla), v souvislosti s provozem záměru nevzniká v tomto ohledu zdroj emisí do ovzduší.

Výstavba: proměnné

V průběhu výstavby bude docházet k provozu běžné stavební techniky po omezenou dobu. Celkový objem emisí a doba provozu zdroje nebudou z hlediska celkové bilance významné, jsou uvažována opatření pro omezení emisí (emise prachu).

Odpadní vody

Provoz: splaškové vody: do 200 m³/rok

Odpovídá přibližně množství odebrané pitné vody (po odečtení spotřeby). Je navržena čistírna odpadních vod (SO 402). Vyčištěná odpadní voda bude spolu se srážkovými vodami akumulována k dalšímu využití, přebytek bude vsakován ve vsakovacím poli (SO 403).

technologické odpadní vody: bez výstupů

Technologické odpadní vody nebudou produkovány.

srážkové vody: do 500 m³/rok

Uvedená hodnota odpovídá konzervativně stanovenému průměrnému srážkovému úhrnu, spadlému na zpevněné plochy záměru. Odvodnění je řešeno akumulací srážkových vod a jejich vsakováním (viz výše oddíl splaškové vody). Jsou tedy uplatněny principy hospodaření s dešťovou vodou formou tzv. modrozelené infrastruktury. Srážková voda z budov bude likvidována na vlastních pozemcích záměru pomocí akumulace a zpětného využití, retence a vsaku.

Výstavba: splaškové vody: bez výstupů

Předpokládá se využití mobilních sociálních zařízení, vybavených bezodtokými jímkami.

srážkové vody: bez dodatečných výstupů

Srážkové vody v průběhu výstavby budou odpovídat stávajícímu stavu, shodný bude i způsob vsakování.

Odpady

Provoz: skupina 20 Komunální odpady

Jde o komunální odpad, vytríděný na směsný komunální odpad a složky odděleného sběru (převážně 20 03 01 směsný komunální odpad, 20 01 01 papír a lepenka, 20 01 02 sklo, 20 01 08 biologicky rozložitelný odpad, 20 01 39 plasty). Kategorie O. Produkce pravidelná, množství v řádu jednotek tun za rok.

Problematika odpadového hospodářství za provozu záměru je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. V rámci záměru budou vytvořeny podmínky pro oddělený sběr odpadů v rámci systému odpadového hospodářství obce Dolní Morava.

Výstavba: skupina 17 Stavební a demoliční odpady

skupina 15 Odpadní obaly

skupina 20 Komunální odpady

Jde o odpady z výstavby záměru a jeho příslušenství (převážně 17 01 Beton, cihly, tašky a keramika, 17 02 Dřevo, sklo a plasty, 17 03 Asfaltové směsi, dehet a výrobky z dehtu, 17 04 Kovy, 17 05 Zemina, kamení a vytěžená hlušina, 17 09 Jiné stavební a demoliční odpady, 15 01 Obaly). Kategorie převážně O, výjimečně N (zejména zbytky nátěrových hmot, resp. absorpční činidla). Produkce jednorázová (po dobu výstavby), množství v řádu nejvýše desítek tun.

Problematika odpadového hospodářství při výstavbě je spolehlivě řešitelná v rámci platné legislativy, tj. v režimu zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Bude dodržena hierarchie nakládání s odpady. Odpady

budou tříděny a shromažďovány dle jednotlivých druhů a kategorií a zabezpečeny před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem. Původcem odpadu bude prováděcí firma. Odpady budou předávány přímo nebo prostřednictvím dopravce do zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu nebo obchodníkovi s odpadem s povolením pro daný druh a kategorií odpadu ve smyslu § 13, odst. 1, písm. e) zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech, přednostně bude zajištěno využití produkovaných odpadů.

Ostatní

Hluk: provoz: v souladu s NV 272/2011 Sb.:
< LAeq,T = 50/40 dB (den/noc) (stacionární zdroje)

Záměr je řešen tak, aby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění. Dopravní zdroje ve velmi nízké intenzitě (v řádu nejvýše jednotek vozidel za den) se neuplatní.

výstavba: v souladu s NV 272/2011 Sb.:
< LAeq,T = 65 dB (7:00 až 21:00)
< LAeq,T = 60 dB (6:00 až 7:00, 21:00 až 22:00)
< LAeq,T = 55 dB (22:00 až 6:00)

Záměr je řešen tak, aby v průběhu výstavby byly v chráněném venkovním prostoru staveb, resp. chráněném venkovním prostoru, dodrženy limity dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění, pro hluk ze stavební činnosti.

Vibrace: bez výstupů

Záměr není zdrojem vibrací, které by mohly ovlivňovat okolí.

Totéž se týká i o období provádění stavebních prací (stavební doprava a technologie).

Záření: ionizující záření: bez výstupů
elektromagnetické záření: bez výstupů

Lze uvažovat pouze s běžnými komunikačními prostředky (vysílačky, mobilní telefony), příslušně atestovanými a bez vlivů na okolí.

Další fyzikální nebo biologické faktory: bez výstupů

Osvětlení záměru bude řešeno v souladu s příslušnou technickou normou moderními svítidly, bez produkce světelného znečištění.

Údaje o výstavbě

V rámci přípravy území bude sejmuta ornice a uložena na vlastním pozemku jednotlivých záměrů, provedeno provizorní oplocení a umístěno zařízení staveniště. Bude umístěno na vlastním stavebním pozemku a nebude nijak omezovat okolní provoz.

Vlastní stavební a konstrukční práce proběhnou standardním způsobem, za použití běžně dostupných lehkých stavebních technologií. Zároveň proběhnou úpravy a napojení záměru na existující infrastrukturu sítě. Stavební a konstrukční prvky budou na staveniště dopravovány silniční dopravou se zohledněním prostorových a zátěžových parametrů příslušných komunikací.

Záměr nevyžaduje demolice stávajících objektů.

Urbanismus – územní regulace, kompozice prostorového řešení

Základem návrhu objektů je respektování architektonicko-urbanistických hodnot a kulturní identity předmětného území. Navržené stavby odpovídají charakteru okolní zástavby – jsou osazeny do svahu kolmo na vrstevnice a jsou oproti sobě mírně pootočené, aby obyvatelům poskytovaly co nejlepší výhledy do údolí. Rodinné domy mají suterén (částečně zapuštěný do terénu), přízemí a podkroví.

Objekty jsou zastřešeny sedlovými střechami.

V rámci každého rodinného domu, domu Agropol a cykloturistické základny jsou navržena dvě krytá či garážová stání (celkem 8 PM), rezervní plochy pro parkování jsou navrženy na terénu (celkem 8 PM).

Architektonické řešení – kompozice tvarového řešení, materiálové a barevné řešení

Architektonické řešení je střídme, vychází z morfologických a klimatických podmínek dané lokality. Obvodový plášť rodinných domů bude řešen kombinací omítky, dřeva, betonu a kamene. Střešní krytina je navržena z falcovaných plechů. Část fasády u každého objektu rodinného domu bude ustoupena dovnitř a bude tak vytvořen prostor pro krytou lodžii. Zábradlí lodžii bude tvořeno dřevěnými či ocelovými rámy, mezi kterými bude výplň z nerezové sítě.

Parcela: 2007/1

výměra (m²): 24341

druh pozemku: trvalý travní porost

vlastnické právo: Vanžurová Jiřina PharmDr.

Parcela: 2007/3

výměra (m²): 2307

druh pozemku: trvalý travní porost

vlastnické právo: Vanžurová Jiřina PharmDr.

Parcela: 2007/5

výměra (m²): 1786

druh pozemku: trvalý travní porost

vlastnické právo: Vanžurová Jiřina PharmDr.

Parcela: 2008/2

výměra (m²): 1873

druh pozemku: trvalý travní porost

vlastnické právo: Fiala Oldřich Ing. CSc.

Parcela: 2003

výměra (m²): 120

druh pozemku: ostatní plocha, využití ostatní dopravní plocha trvalý travní porost

vlastnické právo: Obec Dolní Morava

Dle platného Územního plánu obce Dolní Morava se pozemky nachází v zastavitelném území v návrhové funkční ploše bydlení. Dodatečně do hodnocení přidáný dům na pozemku č. 2007/1 není dle hlavního výkresu ÚP plánován ve funkční ploše bydlení. Jedná se o plochu občanského vybavení.

Pozemky jsou napojeny na dopravní infrastrukturu z obecní silnice (p. č. 688/1). V západní části pozemku prochází nadzemní vedení NN, které bude přeloženo do nové pozice v rámci samostatné stavby ČEZu.

Pojížděné plochy

Jedná se o sjezd z obecní komunikace a slouží jako dopravní napojení objektu SO 103. Šířka komunikace je 6,0 m, šířka sjezdu je 10,0 m. Délka komunikace je 24,5 m. Na konci komunikace jsou umístěna dvě rezervní parkovací stání sloužící pro potřeby objektu SO 103. Celková plocha komunikace je 150 m².

Sadové úpravy

V rámci sadových úprav je řešena kultivace a zatravnění zelených ploch v okolí objektu. V důsledku výstavby objektů nedojde ke kácení stromů v řešeném území. V řešeném území jsou nově navrženy stromy při vstupech do rodinných domů.

Varianty

Záměr není řešen ve více variantách umístění a/nebo technického řešení.

Předpokládaný termín zahájení realizace záměru a jeho dokončení

Termín zahájení realizace záměru: není zatím stanoven

Možnost kumulace s jinými koncepcemi a záměry

K případné kumulaci vlivů může dojít v souvislosti s výstavbou dalších rodinných domů či jiných staveb, hlavně větších ubytovacích a sportovních zařízení, plánovaných na zemědělské půdě na území PO Králický Sněžník.

Synergické vlivy byly vyloučeny.

Spolupůsobícím jevem je nadměrný cestovní ruch zejména v letních měsících, který způsobuje rušení předmětu ochrany (chřástala polního) v PO Králický Sněžník v hnízdním období.

Dalším spolupůsobícím jevem zásadního charakteru jsou termíny a způsob obhospodařování luk – pastva či kosení.

Možné přeshraniční vlivy

Přeshraniční vlivy nebyly identifikovány. Záměr je nevytváří.

3. Údaje o lokalitách Natura 2000

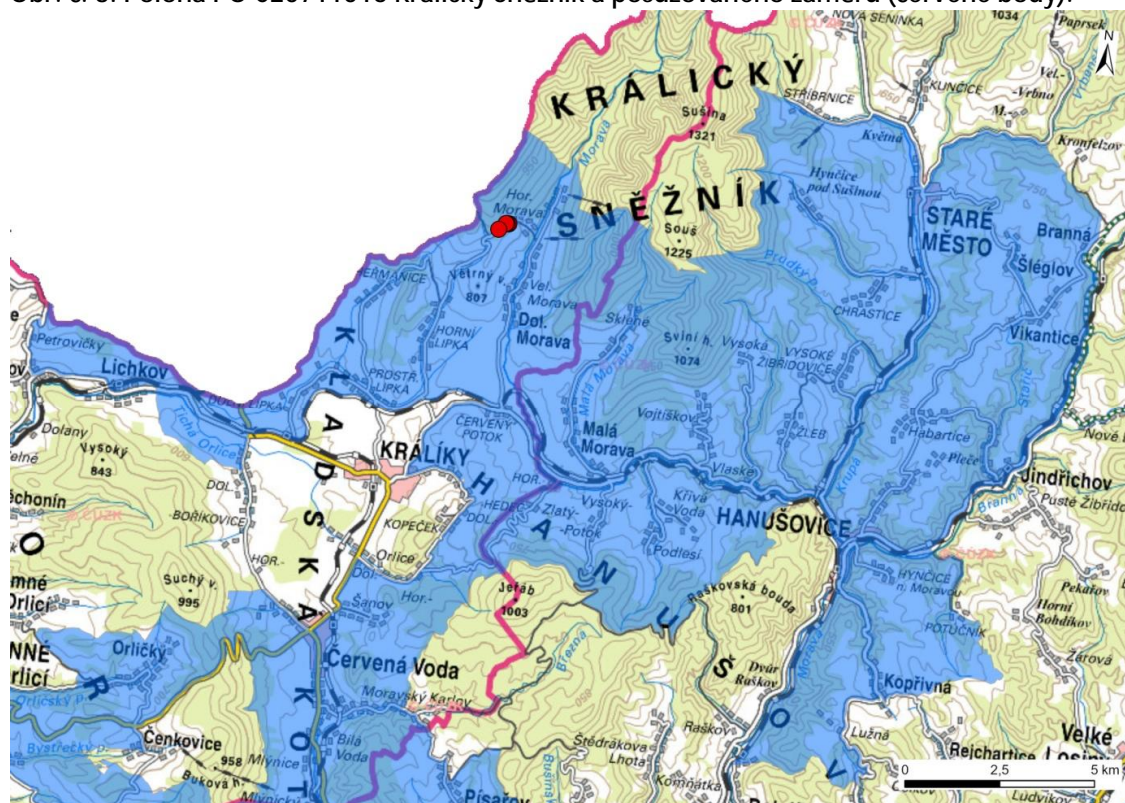
3.1. Identifikace potenciálně dotčených evropsky významných lokalit a ptačích oblastí

V souvislosti se záměrem byl zvažován vliv na lokality v blízkém okolí záměru. Záměr je umístěn na území ptačí oblasti PO CZ0711016 Králický Sněžník. Předmětem ochrany je chřástal obecný (*Crex crex*).

Jako potenciálně dotčené budou identifikovány zejména ty lokality, které:

- jsou v přímém územním střetu se záměrem nebo v jeho bezprostřední blízkosti,
- jsou ovlivněny v souvislosti se vstupem (těžba surovin, odběr vody, vedení, přípojky sítí atd.), a to ve fázi přípravy, realizace, provozu, ukončení nebo likvidace záměru,
- jsou ovlivněny v souvislosti s výstupy (odpady, emise, odpadní vody, hluk atd.) ve fázi přípravy, realizace, provozu, ukončení nebo likvidace záměru.

Obr. č. 3: Poloha PO CZ0711016 Králický Sněžník a posuzovaného záměru (červené body).

Předměty ochrany PO CZ0711016 Králický Sněžník:

Název	Předměty ochrany
PO CZ0711016 Králický Sněžník	A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)
EVL CZ0530146 Králický Sněžník	4060 alpská a boreální vřesoviště 6150 silikátové alpské a boreální trávníky 6430 vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpského stupně 7110 aktivní vrchoviště 8110 silikátové sutě horského až niválního stupně (<i>Androsacetalia alpinae</i> a <i>Galeopsietalia ladanii</i>) 8220 chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů 8310 jeskyně nepřístupné veřejnosti 9110 bučiny asociace <i>Luzulo-Fagetum</i> 91D0 rašelinný les 9410 acidofilní smrčiny (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)

Dílčí závěr a odůvodnění

Záměr je umístěn na území ptačí oblasti PO CZ0711016 Králický Sněžník, a proto je tato PO považována za potenciálně dotčenou. Předmětem ochrany PO CZ0711016 Králický Sněžník je ptačí druh – chřástal polní (*Crex crex*) a jeho biotop.

Nejbližší evropsky významnou lokalitou je 2,5 km severně vzdálená EVL CZ0530146 Králický Sněžník, jejímž předmětem ochrany jsou přírodní biotopy, které nemohou být z důvodu velké vzdálenosti záměrem dotčeny. Ze stejného důvodu nebude ovlivněna ani celistvost této EVL, neboť vstupy a výstupy záměru nemají dálkový charakter.

Záměrem nemohou být dotčeny žádné další ptačí oblasti (PO) nebo jiné evropsky významné lokality (EVL), neboť jsou do záměru dostatečně vzdálené a nejsou v dosahu jeho negativních vlivů.

V dalším kroku budou identifikovány předměty ochrany, které mohou být záměrem ovlivněny.

3.2. Popis potenciálně dotčené PO CZ0711016 Králický Sněžník

Zdroj: www.natura2000.cz

Rozloha: 30 191,6702 ha

Nadmořská výška: 352 - 1160 m n. m.

Poloha

Území se nachází v hraniční oblasti na severní Moravě a rozprostírá se mezi obcemi Staré Město, Branná, Bohdík, Štítý, Jablonné nad Orlicí, Králíky, Mladkov a Dolní Morava. Území je dosti členité, zaujímá Hanušovickou vrchovinu a východní část Orlických hor; na délku měří 32 km, na šířku 17 km.

Ekotop

Horninové komplexy západosudetské neboli lužické oblasti. Starohorní přeměněné horniny – převážně svory, ortoruly a migmatity tvořící orlicko-sněžnické krystalinikum, staroměstské krystalinikum a další komplexy. Uplatňují se i žuly až granodiority. Morfologicky různorodé území buduje celek Králického Sněžníku a Hanušovické vrchoviny mj. s okrskem Staroměstské kotliny. Na vrcholu Klepého je rozvodí oddělující úmoří Baltského, Severního a Černého moře. Velmi pestrý reliéf mj. s vrcholem Klepého 1143,6 m n. m. prudce klesající do údolí Moravy a do okolí Hanušovic (500 m n. m.). Řada typů půd včetně suťových půd, nejvíce se uplatňují kambizemě dystrické a podzoly.

Biota

Ptačí oblast Králický Sněžník zahrnuje stovky hektarů luk, které jsou obhospodařovány extenzivně nebo jen nepravidelně. Postupně se v oblasti rozšiřuje místy dokonce intenzivní pastva dobytka.

Kvalita a význam

Extenzivně obhospodařované louky poskytují výborné podmínky pro chřástala polního (*Crex crex*), jehož populace je velice podrobně sledována od roku 1995. Početnost tohoto druhu dosahuje 150-170 volajících samců. Postupně se rozšiřující pastva dobytka však začíná chřástaly z řady lokalit vytlačovat.

Předměty ochrany

A122 chřástal polní (*Crex crex*)

3.3. Identifikace potencionálně dotčených předmětů ochrany PO CZ0711016 Králický Sněžník

Na základě rešerše informačních zdrojů, konzultací a po terénní rekognoskaci bylo vyhodnoceno, které předměty ochrany dotčené PO CZ0711016 Králický Sněžník mohou být záměrem ovlivněny. Zvažován byl především charakter záměru, všechny vlivy, vstupy a výstupy záměru a zejména přítomnost předmětu ochrany v místě realizace záměru. PO CZ0711016 Králický Sněžník má jediný předmět ochrany, jímž je chřástal polní (*Crex crex*).

Tab. č. 1: Vyhodnocení dotčených předmětů ochrany PO CZ0711016 Králický Sněžník.

Předmět ochrany	Přítomnost předmětu ochrany	Možnost ovlivnění	Odůvodnění
A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	ANO	ANO	Chřástal polní se v blízkém okolí záměru vyskytuje.

Dílčí závěry a odůvodnění

Jako potenciálně dotčený byl vyhodnocen chřástal polní, jehož biotopy se vyskytují v blízkosti záměru. Druh je v zájmovém území pravidelně monitorován. Nejbližší potvrzený výskyt je vzdálen cca 300 m jižně od okraje dotčeného území.

3.4. Popis potenciálně dotčených předmětů ochrany

3.4.1. A122 chřástal polní (*Crex crex*)

- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: druh silně ohrožený (SO)
- Červený seznam obratlovců ČR - druh ohrožený (VU).
- Červený seznam IUCN - druh málo dotčený (least concern-LC).

Ekologie a biologie

Chřástal polní je o něco menší než holub a může vážit až 200 gramů. Má krátký ocásek a světle hnědé zbarvení. V letu jsou nápadná rezavě hnědá křídla. Samice se od samce barevně neliší, zatímco mláďata jsou celá černá.

Životním prostředím chřástala polního jsou zejména louky, především extenzivně a nepravidelně obdělávané nebo dlouhodobě nekosené (přesto však bez náletových dřevin). Důležitým pozitivním faktorem je přítomnost mokřin, prameništů a drobných krajinných struktur, jako jsou např. kamenné snopy nebo vrbové křoviny, kde se mohou ptáci skrýt během kosení. V menším množství se chřástal polní objevuje také v polních kulturách (jetel, vojtěška, obilí), na úhorech a ruderalních stanovištích, zcela výjimečně i na lesních pasekách. Na stanovišti je rozhodující existence alespoň 20 cm vysoké vegetace, která poskytuje dostatečný kryt a současně není příliš hustá, aby se v ní chřástali mohli snadno pohybovat.

Ze zimoviště v jihovýchodní Africe se chřástal polní vrací na přelomu dubna a května. V průběhu května začínají samci volat. Hnízdí na zemi, obvykle dvakrát ročně, od nížin až do vyšších poloh. V druhé polovině května samice snášejí 7-12 vajec, na kterých sedí 16-19 dní. O mladé se stará pouze samice, samec se přemísťuje často na velké vzdálenosti a hledá další samici. Zajímavostí je, že se dokáže přemístit opravdu rychle a to i na vzdálenosti stovek kilometrů. Chřástal polní se živí především hmyzem, bezobratlými živočichy či semeny rostlin. Zpět na zimoviště se vrací v srpnu až říjnu.

Rozšíření

Původně byl chřástal polní hojný především v nižších polohách (odtud patrně jeho české pojmenování), ale už od 50. let 20. století vlivem mechanizace a odvodňování luk dochází v některých oblastech střední Evropy k výraznému poklesu početnosti. V 80. letech 20. století se v České republice už početnost odhadovala na pouhých 200–400 volajících samců. Po roce 1990 se jeho počty zejména ve středních a vyšších polohách ČR postupně zvyšovaly. V letech 2001–2003 byla populace v České republice na úrovni 1500–1700 volajících samců.

Ohrožení

Život chřástala polního zásadně ovlivňuje způsob a intenzita využívání zemědělské krajiny. Hlavní ovlivnění lze shrnout do čtyř bodů:

1. Sklizeň nebo seč v době hnízdění

Chřástal polní je především ohrožen zemědělskou mechanizací při kosení velkých ploch luk. Při časném kosení mohou být ničena hnízda s vejci i se sedícími samicemi, později jsou ohrožena zejména mláďata. Velkou roli hraje především způsob, ale i rychlost a výška kosení. Při kosení od kraje do středu uhynou až dvě třetiny přítomných kuřat, která mají díky vysoké pojezdové rychlosti sekaček jen malou šanci na únik. Některá mláďata se navíc stanou kořistí predátorů, kteří za sekačkami sbírají potravu. Rychlým kosením současně dochází k odstranění potřebného krytu z velkých ploch a chřástalové jsou nuceni pro umístění náhradních nebo druhých snůšek hledat nové biotopy.

2. Pastva dobytka

Chřástalové polní opouštějí lokality, na kterých se intenzivně pase, protože dobytek udupáváním a spásáním porostu likviduje nezbytný vegetační kryt i samotná hnízda. Zvířata se navíc na pastvinách s oblibou soustřeďují v prameništích nebo v mokřinách u potoků a rozdupávají zde vegetaci, která je oblíbeným hnízdním stanovištěm chřástalů. Tento trend byl doložen dlouhodobým monitoringem např. v Ptačí oblasti Novohradské hory, ale zaznamenán byl také v PO Králický Sněžník.

3. Ztráta vhodného hnízdního prostředí

Nejčastěji se jedná o zástavbu v krajině včetně různých developerských projektů (např. větrných parků), méně často např. o zalesňování zemědělské půdy. Problematické jsou i zásahy do vodního režimu, zejména odvodňování.

4. Kolize s ohradníky, elektrickým vedením a dopravními prostředky

Ačkoli případy usmrcení či poranění chřástalů polních při různých typech kolizí jsou známé, o jejich podílu na celkových ztrátách není dostatek údajů. Chřástal sice létá na velké vzdálenosti, není však příliš obratný letec a navíc létá téměř výhradně v noci.

4. Hodnocení vlivů záměru na předměty ochrany a celistvost potenciálně dotčené PO Králický Sněžník

4.1. Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení

Zadavatelem dodané podklady, zprávy z monitoringu, dostupné datové zdroje, konzultace a vlastní terénní průzkumy jsou dostatečné pro vypracování naturového hodnocení a umožňují posouzení záměru na požadované úrovni.

4.2. Negativní vlivy záměru

Dle metodiky hodnocení jsou jako relevantní vlivy zvažovány takové přímé a nepřímé vlivy záměru, které svojí podstatou mohou ovlivnit kvantitativní a kvalitativní charakteristiky předmětů ochrany a celistvost lokality soustavy Natura 2000. Jako možné vlivy záměru byly identifikovány následující:

1/ Záběr biotopu.

Vliv zahrnuje přímý záběr biotopu chřástala polního výstavbou rodinných domů, domu Agropol a cykloturistické základny včetně intenzivně využívaných pozemků do cca 50 m od rodinného domu.

2/ Rušení během výstavby i během provozu.

Druh je citlivý na rušení v době hnízdění. Při výstavbě se bude v dotčeném území projevovat zvýšená intenzita hluku. Následkem hustšího osídlení je pohyb více osob v zájmovém území, který též může způsobovat rušení chřástala polního v hnízdním období a tudíž zmenšení potenciálně chřástalem obyvatelného biotopu.

4.3. Hodnocení vlivů záměru na dotčené předměty ochrany

Pro hodnocení významnosti vlivů byla využita stupnice převzatá z metodiky naturového posouzení MŽP ČR z roku 2007.

Vliv	Hodnota	Popis
Významný negativní	-2	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje realizaci záměru (resp. záměr je možné realizovat pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplyvá ze zadání záměru, nelze jej eliminovat.
Mírně negativní	-1	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej minimalizovat navrženými zmírňujícími opatřeními.
Nulový	0	Záměr nemá žádný vliv.
Mírně pozitivní	+1	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírně příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
Významný pozitivní	+2	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.

Poznámka: Vlivy na prioritní stanoviště či druhy nemohou být hodnoceny stejně jako u ostatních předmětů ochrany (viz § 45i, odst. 10). Platí, že při identifikaci významného negativního vlivu na lokality s prioritními typy přírodních stanovišť a druhy je vždy třeba prokázat převažující důvody veřejného zájmu týkající se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí. V takovém případě je na Ministerstvu životního prostředí, aby rozhodlo o odůvodněnosti realizace záměru, případně aby požádalo o stanovisko Evropskou komisi.

A122 chřástal polní (*Crex crex*)

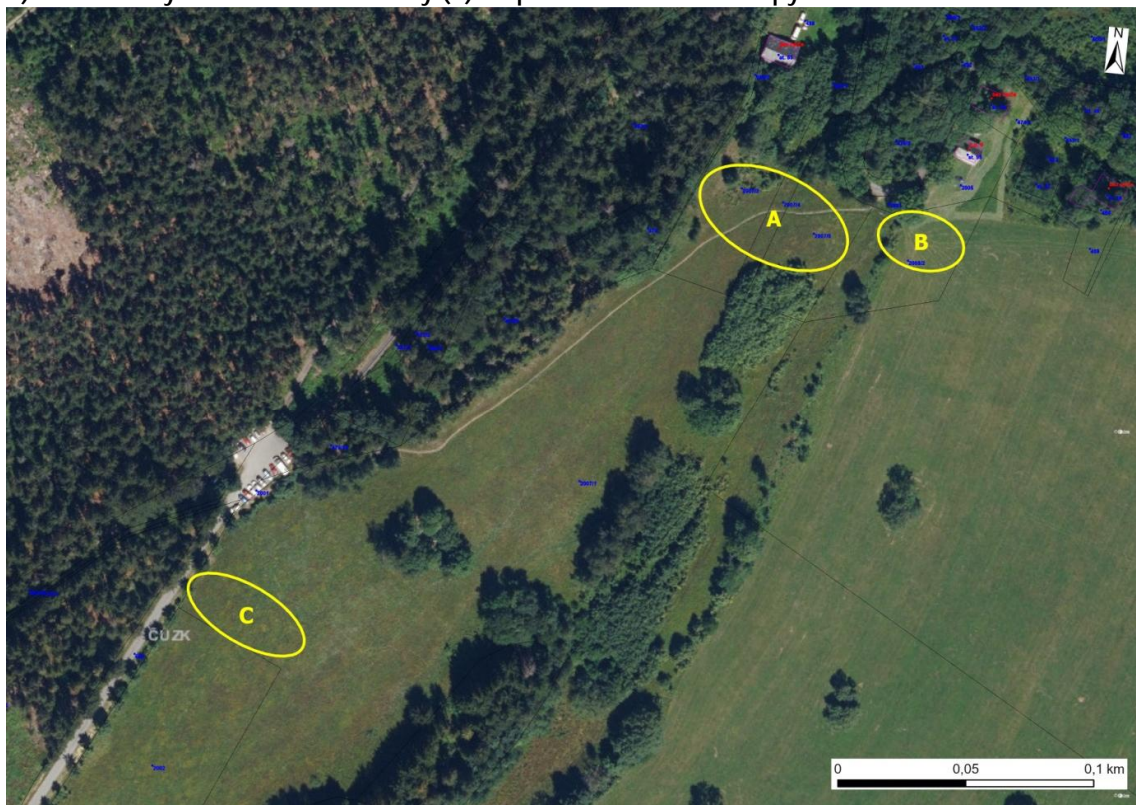
Kvalita

Druh se na území PO CZ0711016 Králický Sněžník vyskytuje trvale. Celková populace chřástala polního se zde při posledním mapování odhadovala na 150-200 volajících samců (ZÁMEČNÍK 2017, 2018). I přes kolísání v jednotlivých letech zůstává celkový trend stabilní (HORA et al. 2015). Z pohledu chřástala polního jsou ve sledovaném území zásadní výhradně travní porosty. Téměř polovina zemědělců hospodaří v systému ekologického zemědělství, proto jsou louky v ptačí oblasti obhospodařovány především extenzivně.

Oblast Králického Sněžníku, včetně jeho podhůří s vyhlášenou PO CZ0711016 Králický Sněžník, je zejména v posledních cca 5 letech turisticky velmi využívána. Nápadný je zejména nárůst návštěvníků v zimním období, kdy zde funguje několik skiareálů a sjezdovek. Také v období letním je Králický Sněžník vyhledáván pro pěší turistiku, cyklotrial, zážitkové atrakce apod. Turismus má ovšem přímou vazbu na charakter prostředí a pochopitelně i na samotného chřástala polního. Na sjezdařských tratích je snaha co nejdéle lyžovat, což může zpozdit růst vegetace. Prostor sjezdovek pak neposkytuje chřástalům dostatečný kryt a nebývá jimi obsazen. Problematické je také nadměrné rušení lidmi v době hnízdění a také stále více se rozvíjející obytná a rekreační zástavba a s tím spojený zábor ploch vhodných ke hnízdění.

Lokalita dotčená záměrem byla podrobena biotopové analýze vhodnosti pro chřástala polního sestávající se z popisu aktuálního vegetačního krytu a způsobu využití území. Pro účely zpracování této analýzy bylo území rozděleno do 3 ploch – A, B a C (viz obr. 3).

Obr. č. 4: Zobrazení ploch určených k zastavení dvěma rodinnými domy a domem Agropol (plochy A, B) a lokalita cykloturistické základny (C) na podkladu ortofotomapy.

Plocha A

Chudá louka, trvale pasená ovce s nálety javorů klenů, břízů bělokoryých, jasanů ztepilých po okrajích i ve středu území (biotop X12B – Nálety pionýrských dřevin). Intenzita pastvy závisí na ročním období, zjara byla nízká, na podzim značná. Pastvina má přechodný charakter mezi biotopem T1.1 Mezofilní ovsíkové louky a T1.3 Poháňkové pastviny. Při okraji lesa se vyskytují pěkné květnaté lemy s druhy typickými pro T1.2 a T1.3B – černýš lesní (*Melampyrum sylvaticum*), violka psí (*Viola canina*), borůvka (*Vaccinium myrtillus*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), mochna nátržník (*Potentilla erecta*), pupava bezlodyžná (*Carlina acaulis*), smilka tuhá (*Nardus stricta*). Dominantními druhy louky jsou lipnice Chaixova (*Poa chaixii*), kostřava červená (*Festuca rubra*), třezalka skvrnitá (*Hypericum maculatum*) a pryskyřník prudký (*Ranunculus acris*). Při okraji louky, již mimo lokalitu záměru, roste několik exemplářů kýchavice bílá Lobelovy (*Veratrum album lobelianum*).

V místě záměru a jeho bezprostředním okolí nemá tato plocha charakter aktuálně vhodného biotopu pro chřástala.

Plocha B

Plochu tvoří v místě záměru kulturní louka, dosévaná a hnojená. Dle Katalogu biotopů se jedná o biotop X5 Intenzivně obhospodařované louky až T1.2W Horské trojštětové louky. Na louce dominuje kostřava luční (*Festuca pratensis*) a kostřava červená (*Festuca rubra*). Směrem do středu louky (již mimo lokalitu záměru) se kvalita louky značně zvyšuje a objevují se i zvláště chráněné druhy jako kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*) a vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*) nebo ohrožená škarďa měkká čertkusolistá (*Crepis mollis hieracioides*). V lemu lesa se jednotlivě vyskytuje pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*). Z hlediska ohrožení je pryskyřník platanolistý řazen k vzácnějším druhům naší květeny, které vyžadují další pozornost (C4a).

Ani plocha B není v místě záměru typickým biotopem chřástala polního. Louka je strojově sečená a není vhodným prostředím pro možné zahníždění chřástala polního.

Plocha C

Plochu tvoří trvalá ovčí pastvina, chudá a travnatá. Dle Katalogu biotopů se jedná o biotop T1.3 Poháňkové pastviny. V sousedství plochy byly zahájeny terénní úpravy na výstavbě parkoviště. Podél silnice roste náletových dřevin i výsadeb do 25 let (javor klen, buk lesní, vrba jíva, smrk ztepilý, třešeň ptačí).

Plocha C není v místě záměru typickým biotopem chřástala polního. Louka je spásaná a chybí zde vyšší vegetační kryt (porost o výšce alespoň 20 cm), ve kterém by chřástal polní mohl zahníždět. Bylo zde nalezeno hnízdo mravenců rodu *Formica* sp., který je druhem zvláště chráněným, roste zde ohrožená škarďa měkká čertkusolistá (*Crepis mollis hieracioides*), při průzkumu plochy pro stavbu sousedního parkoviště byla nalezena téměř ohrožená pampeliška lesklá (*Taraxacum lucidum*).

Identifikace vlivů na předměty ochrany

- 1/ Záběr biotopu
- 2/ Rušení během výstavby i během provozu

Kvantitativní údaje

Celková populace v ČR	Celková početnost populace chřástala polního v ČR byla v roce 2020 odhadnuta na 1100 – 1300 samců ¹ .
Celková populace ve všech PO v ČR	Druh je předmětem ochrany v 11 ptačích oblastech.
Populace v PO Králický Sněžník	120 – 200 jedinců stálé populace ²

¹ – Rozšíření a odhad početnosti chřástala polního (*Crex crex*) v České republice v roce 2020 a dlouhodobé trendy početnosti ve vybraných oblastech, časopis Sylvia 57/2021.

² – Standard data form pro PO Králický Sněžník, update 10/2020.

Hodnocení významnosti jednotlivých vlivů

Předmět ochrany	Hodnocení významnosti vlivu	
	Zábor biotopu	Rušení během výstavby i během provozu
A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	-1	-1

Celkové hodnocení významnosti vlivů

Předmět ochrany	Hodnocení vlivu
A122 chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	-1

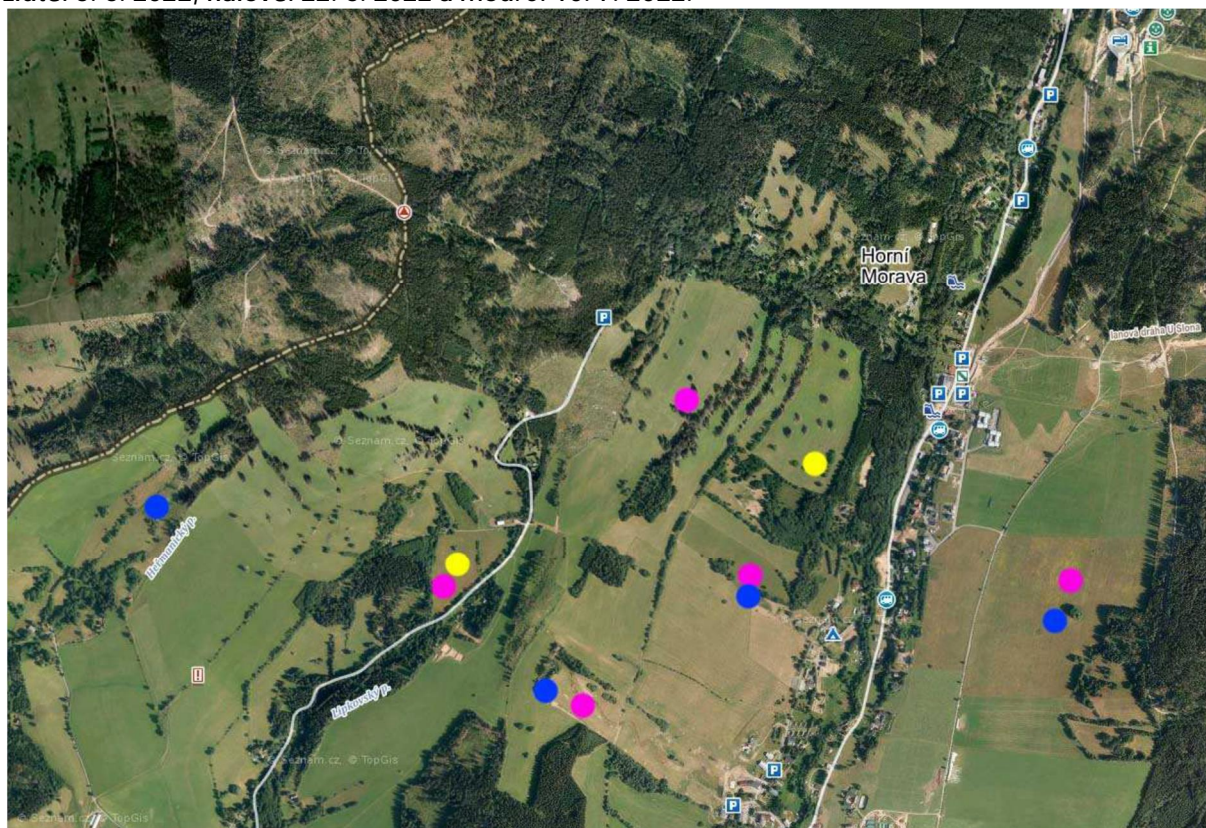
Podíl ovlivnění - populace

V roce 2022 byly v zájmovém území v průběhu hnízdního období roku 2022 provedeny celkem 3 celonoční monitorovací návštěvy s cílem zmapovat aktuální výskyt a hnízdění chřástala polního (Lemberk, 2022) na lokalitě a v širším okolí. Celková početnost v tomto posuzovaném území byla v r. 2022 určena na 4-6 samců (párů).

Jednotlivé lokalizace volajících samců chřástala polního jsou graficky znázorněny na následující mapě. Nejbližší zaznamenaný výskyt chřástala polního v roce 2022 se nachází cca 300 m jihovýchodně od plochy C (viz obr. č. 4).

Zjištěný výskyt odpovídá biotopovým nárokům druhu i údajům z předchozích let. Přimo na lokalitě záměru volající samci chřástala zjištěni nebyli. Nejbližší samec byl zjištěn 300 m V, resp. 400 m J směrem od lokality záměru.

Obr. č. 5: Posuzované území s vyznačením lokalizace volajících samců chřástala polního v roce 2022 – žlutě: 5. 6. 2022, fialově: 22. 6. 2022 a modře: 10. 7. 2022.

Odůvodnění

Chřástal polní přímo v dotčeném území nehnízdí. Jeho výskyt na plochách A – C nebyl prokázán ani v minulých letech. V současnosti plochy záměru nesplňují ideální biotopové nároky druhu, do budoucna, zvláště za předpokladu změny hospodaření, ale hnízdění chřástalů v blízkosti lokality záměru, zejména pokud se jedná o plochy A a C, vyloučit nelze.

Ornitologickým průzkumem bylo shledáno, že v průběhu let se biotopové podmínky částečně mění, ale lokalizace větší části hnízdišť zůstává v podstatě shodná. Je to do značné míry dáno způsobem obhospodařování luk v místech, kde majitel čerpá dotace z AEKO „Hnízdiště chřástala polního“. Celková početnost populace chřástala polního v zájmové oblasti meziročně kolísá, což je většinou dáno klimatickými a vegetačními podmínkami v jednotlivých letech, ale v dlouhodobém horizontu se udržuje přibližně na stejné úrovni.

Rušením během výstavby a provozu záměru by mohly být ovlivněny jednotlivé exempláře chřástala polního, vzdálenost 300 – 400 m od nejbližšího hnízdiště se ale jeví jako dostatečná a rušení nebude významné.

Ovlivnění lze vhodnými organizačními opatřeními téměř zcela vyloučit.

4.4. Hodnocení vlivů záměru na celistvost lokality PO CZ0711016 Králický Sněžník

Hodnocené parametry celistvosti lokality	Hodnocení	Odůvodnění
Změny důležitých ekologických funkcí	0	Ekologické funkce lokality nebudou narušeny.
Redukce plochy stanovišť	-1	Plocha stanovišť bude zmenšena v nevýznamné míře.
Redukce diverzity lokality	0	Diverzita lokality nebude nijak ovlivněna.
Fragmentace lokality	0	Lokalita nebude z pohledu předmětu ochrany významně fragmentována.
Ztráta nebo redukce klíčových charakteristik lokality, na nichž závisí existence předmětu ochrany	0	Klíčové charakteristiky nebudou nijak ovlivněny.
Narušení cílů ochrany lokality	0	Cíle ochrany lokality nebudou narušeny.

Odůvodnění

Vliv záměru na celistvost PO CZ0711016 Králický Sněžník bude málo významný, dojde k nevýznamné ztrátě biotopu. Jiný vliv záměru na celistvost lokality nebyl identifikován.

4.5. Vyhodnocení kumulativních záměrů, synergických a spolupůsobících vlivů**Odůvodnění**

V této kapitole jsou dle platné metodiky hodnocení uvedeny již zveřejněné záměry, které mohou mít negativní vliv na předměty ochrany soustavy Natura 2000 a jejichž negativní vliv může interferovat s negativními vlivy hodnoceného záměru. Rešerší z dostupných zdrojů (zejména informační systém EIA/SEA) se podařilo identifikovat následující záměry:

- PAK819 Parkoviště Pod Klepáčem, k. ú. Horní Morava, pozemek p. č. 2002,
- PAK906 Sjezdová trať F, zasněžování, Dolní Morava,
- PAK943 Kabinová lanovka, Dolní Morava,
- PAK918 Výstavba čtyř rodinných domů, Dolní Morava,
- PAK892 Lokalita nad Slonem, Dolní Morava,
- PAK824 Autokemp Dolní Morava,
- PAK795 Záměr letního provozu v areálu Větrný vrch na Dolní Moravě

Kumulativním vlivem se rozumí ovlivnění jedné lokality větším počtem záměrů, jejichž společné působení může přesáhnout hranici významně negativního vlivu. V případě vyhodnocení realizace výstavby 2 rodinných domů Pod Klepáčem, domu Agropol a cykloturistické základny Pod Klepáčem může dojít ke kumulativnímu ovlivnění populace chřástala polního v PO Králický Sněžník, a to zábořem jeho vhodného biotopu. Rozvoj lyžařských středisek (lanovek a sjezdových tratí), vč. související výstavby zasněžovacích systémů, bobových drah, cyklokrosové tratí a samozřejmě rekreačních objektů postupně přispívá k úbytku potenciálních stanovišť chřástala polního v zájmovém území.

Synergické vlivy na předmět ochrany PO Králický Sněžník nebyly identifikovány.

Spolupůsobícím jevem je nadměrný cestovní ruch zejména v letních měsících, který způsobuje rušení předmětu ochrany (chřástala polního) v PO Králický Sněžník v hnízdním období. Oblast Dolní a Horní Moravy je turisticky velmi navštěvovaná v zimě i v létě.

Dalším spolupůsobícím jevem zásadního charakteru jsou termíny a způsob obhospodařování luk, zejména intenzivní pastva dobytka ale i ovcí či strojová seč v brzkém termínu.

Realizace záměru nebude znamenat významné kumulativní ovlivnění populace chřástala polního v PO Králický Sněžník, nicméně přispěje v menší míře k celkové kumulaci negativních vlivů. Příspěvek lze považovat za únosný.

4.6. Hodnocení možných přeshraničních vlivů

Odůvodnění

Negativní vlivy záměru nemají přeshraniční dálkový charakter. Záměr proto nemůže mít vliv na lokality soustavy Natura 2000 za hranicemi České republiky.

4.7. Stanovení pořadí variant záměru

Záměr je předložen v jedné variantě.

5. Závěr

5.1. Závěr z hlediska významnosti vlivu

Přepokládá se, že hodnocený záměr „2 Rodinné domy Pod Klepáčem, dům Agropol a cykloturistická základna pod Klepáčem“ nebude mít v předložené podobě významný negativní vliv na předměty ochrany ani celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Předpokládá se, že záměr může mít pouze mírný negativní vliv na předmět ochrany ptačí oblasti PO CZ0711016 Králický Sněžník: A122 chřástal polní (*Crex crex*) a na celistvost této ptačí oblasti. Zároveň v únosné míře přispěje ke kumulaci negativních rušivých vlivů.

5.2. Opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů záměru včetně jejich odůvodnění

1) Větší rozsah využívání agroenvironmentálně - klimatického opatření „Hnízdiště chřástala polního“. Agroenvironmentálně - klimatické opatření (dále jen AEKO) „Hnízdiště chřástala polního“ existuje od roku 2004. Monitoringem bylo ověřeno, že vhodně zvolené půdní bloky v AEKO titulu jsou chřástaly přednostně využívány, a je velmi pravděpodobné, že v některých oblastech je stávající AEKO jedním z hlavních příčin zachování stabilní populace tohoto druhu. Přesto má stávající titul některé nevýhody jak z pohledu ochrany chřástala polního, tak pro samotné zemědělské hospodaření. Patří mezi ně fixace managementu na jeden konkrétní půdní blok po dobu 5 let bez ohledu na reálný výskyt chřástala nebo negativní změny ve struktuře bylinné vegetace na některých půdních blocích způsobené pozdní sečí. Ve sledované části PO Králický Sněžník byla část půdních bloků zařazených do dotačního opatření na ochranu chřástala polního využívána. Pro případnou úpravu je nutné sledovat data z delšího období a ve spolupráci se zemědělcem najít optimální řešení z pohledu ochrany přírody a zemědělského hospodaření. Doporučuje se rozšíření využívání těchto opatření i na plochy bezprostředně navazující záměrem dotčené území.

2) Ochrana hnízdiště chřástala polního na základě výsledků monitoringu volajících samců
Další možností ochrany je posun termínu seče louky nebo její části. Základním předpokladem je zjištění přesné pozice samce, optimálně pomocí GPS. Hnízdo chřástala může být umístěné až ve vzdálenosti 260 metrů od stanoviště volajícího samce, ale většina hnízd se podle výzkumu nachází do 100 m (GREEN et al. 1997b, OTTVÁL & PETTERSSON 1998, SCHÄFFER 1999). Z tohoto důvodu by velikost nesklizené plochy měla být optimálně 3 ha. V případě, že louka je zařazená do dotačního programu s přesně stanoveným termínem seče a jejím posunem by došlo k porušení podmínek, je nutné informovat odpovědného pracovníka příslušného orgánu ochrany přírody (v případě Ptačí oblasti Králický Sněžník krajský úřad Pardubického kraje), aby vystavili formulář se zdůvodněním změny termínu seče pro případnou kontrolu pracovníků Státního zemědělského intervenčního fondu. Při tomto modelu ochrany se vychází z aktuálních dat a jeho efektivita je tak vyšší než víceletý agroenvironmentální závazek. Nevýhodou cílené ochrany je zejména náročnost monitoringu a případné organizační komplikace pro zemědělce. Doporučuje se garantovat ornitologický monitoring a cílené vymezování hnízdišť po dobu 5 let od zahájení výstavby záměru na pozemcích do vzdálenosti 500 m od záměru.

5.3. Srovnání vlivu záměru bez opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů

Zmírňující opatření jsou předem dohodnuta s investorem. Pokud by nebyla zmírňující opatření realizována, mohl by být vliv záměru na předmět ochrany lokality Natura 2000 významnější.

6. Použité zdroje informací

Literatura

AOPK ČR 2022: Nálezová databáze ochrany přírody. (on-line georeferencovaná elektronická databáze; portal.nature.cz). Verze 2022. Praha. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. (Citováno 30-11-2022).

Guth J. (2009): Metodika mapování biotopů ČR. – In: HÄRTEL H., LONČÁKOVÁ J. & HOŠEK M. [eds], Mapování biotopů v České republice – východiska, výsledky, perspektivy, p. 12-14, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Härtel H., Lončáková J., Hošek M (2009): Mapování biotopů v České republice. – Východiska, výsledky, perspektivy. - AOPK ČR, Praha.

Chvojková E., Volf O., Kopečková M., Hummel J., Čížek O., Dušek J., Březina S., Marhoul P. (2011): Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000. – o.s. Ametyst, Prusiny, 97 p.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. & Lustyk P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. – 2. vydání, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Kolektiv (2001): Hodnocení plánů a projektů, významně ovlivňujících lokality soustavy Natura 2000: Metodická příručka k ustanovení článků 6(3) a 6(4) směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, XII/1.

Kolektiv (2001): Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, IX/ 4.

Mackovčín P., Jatiová M., Demek J., Slavík P. a kol. (2007): Brněnsko. In: Mackovčín P. (ed.): Chráněná území ČR, svazek IX. AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 1-932 pp.

Neuhäuslová Z. et J. Moravec (eds.) et al. (1997): Mapa přirozené potencionální vegetace ČR. – BÚ ČSAV, Průhonice.

Zámečník (2017): Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního (*Crex crex*) v katastrálních územích Dolní Morava, Horní Morava a Velká Morava v rámci ptačí oblasti Králický Sněžník – zpráva z hnízdní sezóny 2017, ČSO, 14 s.

Zámečník (2018): Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního (*Crex crex*) v katastrálních územích Mlýnský dvůr, Mlýnice u Červené Vody, Červená Voda, Šanov u Červené Vody, Horní Orlice, Bílá Voda, Moravský Karlov, Dolní Morava, Horní Morava a Velká Morava v rámci ptačí oblasti Králický Sněžník – zpráva z hnízdní sezóny 2018, ČSO, 14 s.

Chaloupek R. (2015): Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního ve vybraných částech PO Králický Sněžník v roce 2015, 16 s.

Legislativa

Nařízení vlády č. 132/2005 Sb. ve znění č. 371/2009 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit.

Nařízení vlády (č. 318/2013) o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit.

Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Věstník MŽP, ročník XVII, částka 11, listopad 2007.

Směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků.

Směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Internetové zdroje

Popisy evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (www.natura2000.cz)

Portál informačního systému ochrany přírody (<https://portal.nature.cz/>)

Ústřední seznam ochrany přírody (<https://drusop.nature.cz/portal/>)

Záchranný program sysla obecného (<https://www.zachranneprogramy.cz/sysel-obecný/>)

Mapa přírodních stanovišť a mapa aktualizace biotopů (<https://mapomat.nature.cz>)

7. Přílohy

7.1 Ornitologický průzkum zaměřený na výskyt chřástala polního v katastru Horní Morava a v přílehlé oblasti PO Králický Sněžník v roce 2022

7.2. Fotodokumentace

Popis: Plocha A, ovčí pastvina. 7. 6. 2022. Foto V. Melichar.

Popis: Plocha A, ovčí pastvina. 27. 10. 2022. Foto V. Melichar.

Popis: Plocha B, strojově kosená louka. 7. 6. 2022. Foto V. Melichar.

Popis: Plocha B, strojově kosená louka. 27. 10. 2022. Foto V. Melichar.

Popis: Plocha C, ovčí pastvina navazující na stavbu parkoviště. 27. 10. 2022. Foto V. Melichar.

7.3. Rozhodnutí o autorizaci

 Ministerstvo životního prostředí
ODESÍLATEL:

odbor druhové ochrany a
implementace mezinárodních závazků
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Vážený pan
Mgr. Vladimír Melichar
Pila č. 6
360 01 Karlovy Vary

V Praze dne 1. dubna 2015
Č.j.: 22755/ENV/15
1046/630/15

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí (dále jen "ministerstvo") jako příslušný správní orgán podle § 45i odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon"), po provedeném správním řízení vyhovuje žádosti č. j. 81145/ENV/14-4256/630/14, kterou podal dne 19. 11. 2014

Mgr. Vladimír Melichar

narozen dne 8. 5. 1974 v Karlových Varech,
bytem Pila č. 6, 360 01 Karlovy Vary
a

**prodlužuje autorizaci
k provádění posouzení podle § 45i zákona.**

Autorizace se v souladu s § 45i odst. 3 zákona prodlužuje o dalších **5 let**, a to ode dne **20. 5. 2015**, jakožto dne vykonatelnosti tohoto rozhodnutí.

Autorizace je nepřenosná na jinou osobu.

Autorizaci je možno opakovaně prodloužit o dalších 5 let za podmínek stanovených vyhláškou č. 468/2004 Sb., o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen "vyhláška").

Odůvodnění:

Žadatel je držitelem autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona na základě rozhodnutí o udělení autorizace č. j. 630/710/05 ze dne 19. 5. 2005, která mu byla v souladu s § 45i odst. 3 zákona udělena na dobu 5 let a prodloužena na

Ministerstvo životního prostředí

dobu 5 let rozhodnutím o prodloužení autorizace č. j. 32304/ENV/10-887/630/10 ze dne 14. 4. 2010.

Dne 19. 11. 2014 byla ministerstvu doručena žádost č. j. 81145/ENV/14-4256/630/14 o prodloužení uvedené autorizace. V souladu s ustanoveními § 45i odst. 3 zákona a § 5 vyhlášky ministerstvo ověřilo, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení autorizace stanovené zákonem, a jelikož v období od předchozího udělení autorizace došlo ke změně skutečností rozhodných pro posouzení odborné způsobilosti autorizované osoby (od roku 2010, kdy byla autorizace prodloužena, došlo ke změnám právních předpisů a k vydání metodických dokumentů souvisejících s činností autorizované osoby), nařídilo přezkoušení odborné způsobilosti žadatele. Přezkoušení se uskutečnilo dne 1. 4. 2015 s výsledkem "vyhověl", jak je uvedeno v záznamu z přezkoušení, který je součástí podkladového spisu pro vydání tohoto rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že z přezkoušení nevyplývají skutečnosti bránící prodloužení autorizace, předložená žádost obsahuje všechny náležitosti a jsou tak splněny všechny podmínky pro prodloužení autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona, rozhodlo ministerstvo tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad ministrovi životního prostředí podáním na Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Mgr. Veronika Vilímková,
ředitelka odboru druhové ochrany
a implementace mezinárodních závazků

Potvrzuji, že se vzdávám možnosti podání rozkladu proti tomuto rozhodnutí.

Datum: 1. 4. 2015

Podpis:

2/2

**Vyhodnocení aktuálního výskytu
chřástala polního (*Crex crex*) v katastru Horní
Morava a v přilehlé části ptačí oblasti
Králický Sněžník v roce 2022**

září 2022

RNDr. Vladimír LEMBERK
Na Hrádku 2575, 530 02 Pardubice
Tel.: 605 053 698
E-mail: lemerk@centrum.cz
IČ: 626 89 096

1. Úvod

Ptačí oblast (dále jen PO) Králický Sněžník (dále jen KS) byla vyhlášena v roce 2004. POKS zasahuje do Olomouckého a Pardubického kraje a z celkové rozlohy 30.192 ha spadá přibližně 39 % území do Pardubického kraje, zbytek náleží kraji Olomouckému. Ptačí oblast zahrnuje okraje pohoří Králický Sněžník, nižší polohy Hanušovické vrchoviny, část Bukovohorské hornatiny, která je jihovýchodním koncem Orlických hor, a na východ ptačí oblast zasahuje až na úpatí Hrubého Jeseníku (CHVÁTAL M. /ed./, 2009).

Předmětem ochrany v POKS je chřástal polní (*Crex crex*), jehož celková populace se zde při posledním mapování odhadovala na 150-200 volajících samců (ZÁMEČNÍK 2017, 2018). I přes kolísání v jednotlivých letech zůstává celkový trend stabilní (HORA et al. 2015). Z pohledu chřástala polního jsou ve sledovaném území zásadní výhradně travní porosty. Téměř polovina zemědělců hospodaří v systému ekologického zemědělství, proto jsou louky v ptačí oblasti obhospodařovány především extenzivně.

Oblast Králického Sněžníku, včetně jeho podhůří s vyhlášenou PO, je zejména v posledních cca 5 letech turisticky velmi využívána. Nápadný je zejména nárůst návštěvníků v zimním období, kdy zde funguje několik skiareálů a sjezdovek. Také v období letním je KS vyhledáván pro pěší turistiku, cyklotrial, zážitkové atrakce apod. Turismus má ovšem přímou vazbu na charakter prostředí a pochopitelně i na samotného chřástala polního. Na sjezdařských tratích je snaha co nejdéle lyžovat, což může zpozdit růst vegetace. Prostor sjezdovek pak neposkytuje chřástalům dostatečný kryt a nebývá jimi obsazen. Problematické je také nadměrné rušení lidmi v době hnízdění a také stále více se rozvíjející obytná a rekreační zástavba a s tím spojený zábor ploch vhodných ke hnízdění.

2. Literární rešerše

Životním prostředím chřástala polního jsou zejména louky, především extenzivně a nepravidelně obdělávané nebo dlouhodobě nekosené (přesto však bez náletových dřevin). Důležitým pozitivním faktorem je přítomnost mokřin, pramenišť a drobných krajinných struktur, jako jsou např. kamenné snosy nebo vrbové křoviny, kde se mohou ptáci skrýt během kosení. V menším množství se chřástal polní objevuje také v polních kulturách (jetel, vojtěška, obilí), na úhorech a ruderalních stanovištích, zcela výjimečně i na lesních pasekách. Na stanovišti je rozhodující existence alespoň 20 cm vysoké vegetace, která poskytuje dostatečný kryt a současně není příliš hustá, aby se v ní chřástali mohli snadno pohybovat - podrobněji např. SCHÄFFER (1999) nebo HUDEC et ŠTASTNÝ (2005).

Potravu chřástala polního tvoří především drobní bezobratlí živočichové, které sbírá ze země i z rostlin. Jedná se zejména o žížaly, měkkýše, brouky, pavouky a různé druhy hmyzu (SCHÄFFER 1999). Potrava se přitom liší podle místní nabídky bezobratlých, což naznačuje, že pravděpodobně není tou hlavní podmínkou výskytu chřástala (GREEN et al. 1997a). Součástí potravy je zejména v mimohnízdní době také rostlinná složka, nejčastěji semena různých trav, plevelů a kulturních rostlin (GLUTZ VON BLOTZHEIM et al. 1973, SCHÄFFER 1999).

Chřástal polní hnízdí obvykle dvakrát ročně. Samci od konce dubna a v průběhu května obsazují v závislosti na výšce vegetace vhodná stanoviště (ve vyšších nadmořských výškách zpravidla později), odkud celou noc lákají samice zvučným voláním „réprép réprép“. Hlasová aktivita samců obvykle trvá až do druhé poloviny července. Po úspěšném spárování samec přestává volat. Společné soužití páru trvá v průměru 7 až 10 dní. Během této doby samice začíná snášet vejce do hnízda, které je umístěno na zemi v husté vegetaci. Samec

zhruba 5 dní před zahájením inkubace samici opouští a láká další samice (GREEN et al. 1997b). Ve většině případů zůstává přímo na původní lokalitě nebo v blízkém okolí, byly ale zjištěny i přelety na stovky kilometrů (GREEN et al. 1997b, CEPÁK et al. 2008). Kompletní snůška má v průměru nejčastěji 7–11 vajec, samice na vejcích sedí 15–21 dní. Kuřátka se líhnou celá černá a krátce po vylíhnutí hnízdo opouštějí. Samice je vodí zhruba dva týdny, poté se mláďata osamostatňují. Zpravidla od třetí dekády června probíhá druhé hnízdění. Hlasová aktivita samců obvykle zcela končí v polovině července. Mladí chřástalové jsou schopni letu po dosažení věku pěti týdnů (GREEN et al. 1997b). Na zimoviště v jižní Africe chřástalové odlétají již od konce srpna (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2005).

Původně byl chřástal polní hojný především v nižších polohách (odtud patrně jeho české pojmenování), ale už od 50. let 20. století vlivem mechanizace a odvodňování luk dochází v některých oblastech střední Evropy k výraznému poklesu početnosti (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2005). V 80. letech 20. století se v České republice už početnost odhadovala na pouhých 200–400 volajících samců (ŠŤASTNÝ & BEJČEK 1993). Po roce 1990 se jeho počty zejména ve středních a vyšších polohách ČR postupně zvyšovaly. V letech 2001–2003 byla populace v České republice na úrovni 1500–1700 volajících samců (ŠŤASTNÝ et al. 2006).

Také na evropské úrovni dochází už od konce 19. století k ústupu chřástala polního, zvláště pak po roce 1950. Týká se to zejména západní Evropy a Skandinávie (CRAMP & SIMMONS 1980). Pokles početnosti pokračoval až do 80. let minulého století. Mezi lety 1970 a 1990 byl pokles početnosti na úroveň 92 000–200 000 párů zaznamenán v rámci celé Evropy a v 10 zemích byl tento pokles o více než 50 % (TUCKER & HEALH 1994), poté se v mnoha zemích Evropy podařilo díky cílené ochraně tento trend zastavit. Centrum evropského výskytu chřástala je dnes zejména v Rusku. Celkový odhad se díky zpřesněnému odhadu z Ruska pohyboval na úrovni 1 300 000–2 000 000 volajících samců (BirdLife International 2004).

Výskytem chřástala polního se na Králickém Sněžníku a také v katastru obce Horní Morava zabývali v rámci dlouhodobého monitoringu R. CHALOUPEK (2015, 2016) a také V. ZÁMEČNÍK (2017, 2018). Nejaktuálnější data o výskytu chřástala polního v oblasti pochází z monitoringu prováděného V. LEMBERKEM (2021).

Ohrožující faktory

Faktory, které působí nebo mohou působit snižování početnosti hnízdní populace chřástala polního, jsou dnes již dostatečně známé (např. CHVÁTAL /ed./ 2009, ZÁMEČNÍK 2015, 2017, 2018):

1. Sklizeň v době hnízdění

Chřástal polní je především ohrožen zemědělskou mechanizací při kosení velkých ploch luk. Při časném kosení mohou být ničena hnízda s vejci i se sedícími samicemi, později jsou ohrožena zejména mláďata. Velkou roli hraje především způsob, ale i rychlost a výška kosení. Při kosení od kraje do středu uhynou až dvě třetiny přítomných kuřat, která mají díky vysoké pojezdové rychlosti sekaček jen malou šanci na únik (TYLER et al. 1998). Některá mláďata se navíc stanou kořistí predátorů, kteří za sekačkami sbírají potravu. Rychlým kosením současně dochází k odstranění potřebného krytu z velkých ploch a chřástalové jsou nuceni pro umístění náhradních nebo druhých snůšek hledat nové biotopy.

2. Pastva dobytka

Chřástalové polní opouštějí lokality, na kterých se intenzivně pase, protože dobytek udupáváním a spásáním porostu likviduje nezbytný vegetační kryt i samotná hnízda. Zvířata se navíc na pastvinách s oblibou soustřeďují v prameništích nebo v mokřinách u potoků a rozdupávají zde vegetaci, která je oblíbeným hnízdním stanovištěm chřástalů. Tento trend byl doložen dlouhodobým monitoringem např. v Ptačí oblasti Novohradské hory (HORA et al. 2010), ale zaznamenán byl také v POKS.

3. Ztráta vhodného hnízdního prostředí

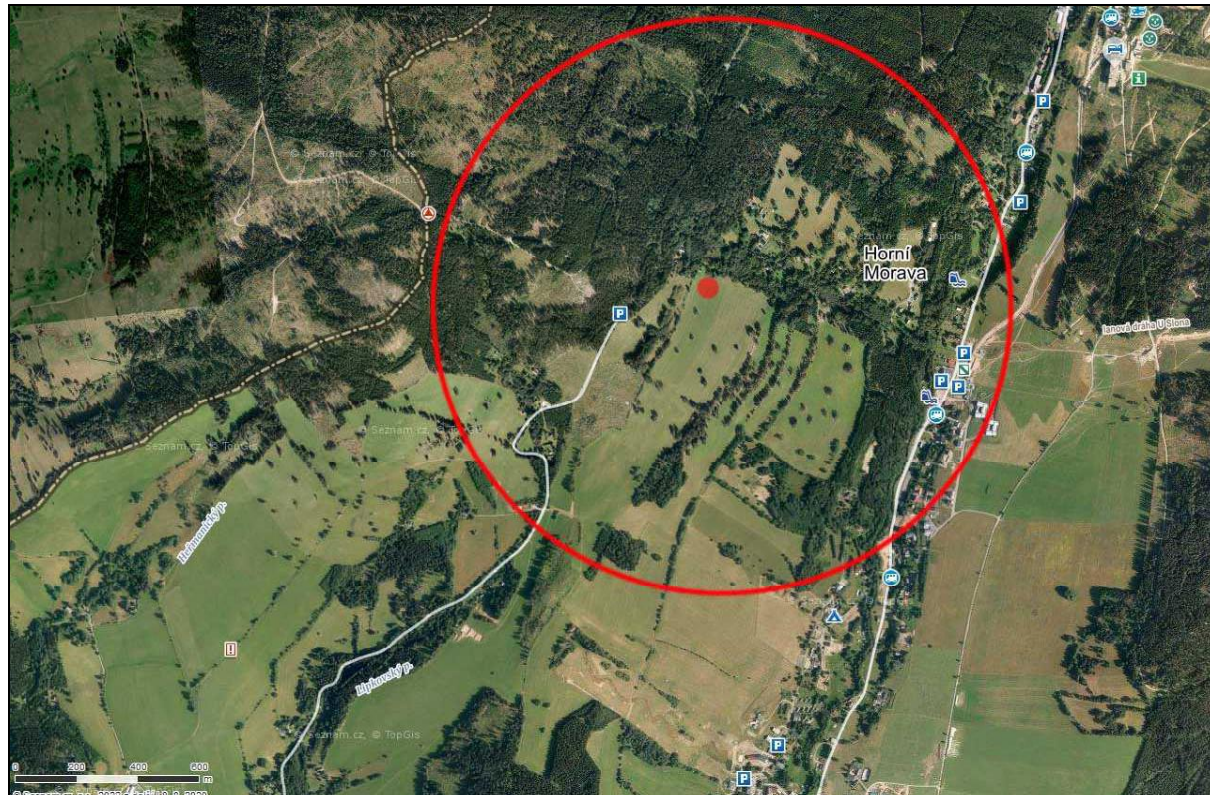
Nejčastěji se jedná o zástavbu v krajině včetně různých developerských projektů (např. větrných parků), méně často např. o zalesňování zemědělské půdy. Problematické jsou i zásahy do vodního režimu, zejména odvodňování.

4. Kolize s ohradníky, elektrickým vedením a dopravními prostředky

Ačkoli případy usmrcení či poranění chřástalů polních při různých typech kolizí jsou známé, o jejich podílu na celkových ztrátách není dostatek údajů.

3. Metodika

Monitoring výskytu volajících samců chřástala polního probíhal v zájmovém a jasně definovaném území (v katastru Horní Morava a jeho nejbližším okolí) od konce května do poloviny července, a to v souladu s obecně užívanou metodikou monitoringu (např. HORA et al. 2010, ZÁMEČNÍK 2017, 2018). Průběžné informace o výskytech byly v malé míře zjišťovány také od místních zemědělců a ornitologů (R. Chaloupek).

Obrázek 1: Vymezení sledovaného území (červeně) ve vzdálenosti cca 1 km od posuzovaného záměru.

Mapování bylo v roce 2022 prováděno v určeném území v následujících termínech:

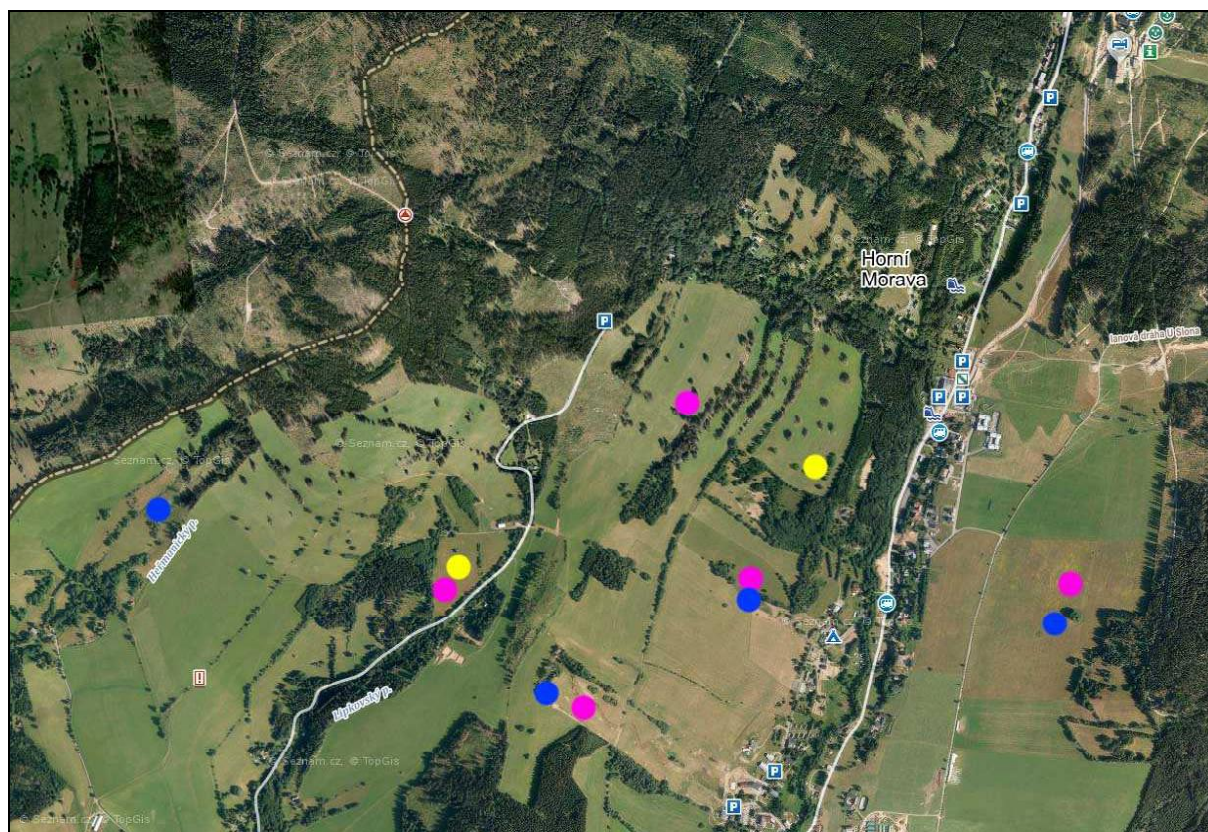
5. června
22. června
10. července.

Stanoviště volajících samců byla zjišťována v noci od setmění do svítání (23:00 - 3:00 hod.) za optimálního počasí (bezvětrí, jasno nebo polojasno, mírný déšť). Při monitoringu byla sledována celá zájmová oblast, kterou tvořil kruh o poloměru 1 km (tedy místa vzdálená do cca 1 km od posuzovaného záměru).

U nově zjištěných volajících samců, pokud to místní podmínky umožňovaly, byla zjištěna jejich přesná poloha pomocí GPS, případně byla pozice odhadnuta a následně vždy zakreslena do mapy.

4. Výsledky

Celkem byly v roce 2022 provedeny v řešeném území 3 noční kontroly. Výsledky jsou prezentovány vždy jak v mapové, tak v tabulkové podobě. Ve všech případech odpovídá jeden bod v mapě (a 1 gps pozice) jedinému volajícímu samci chřástala polního.

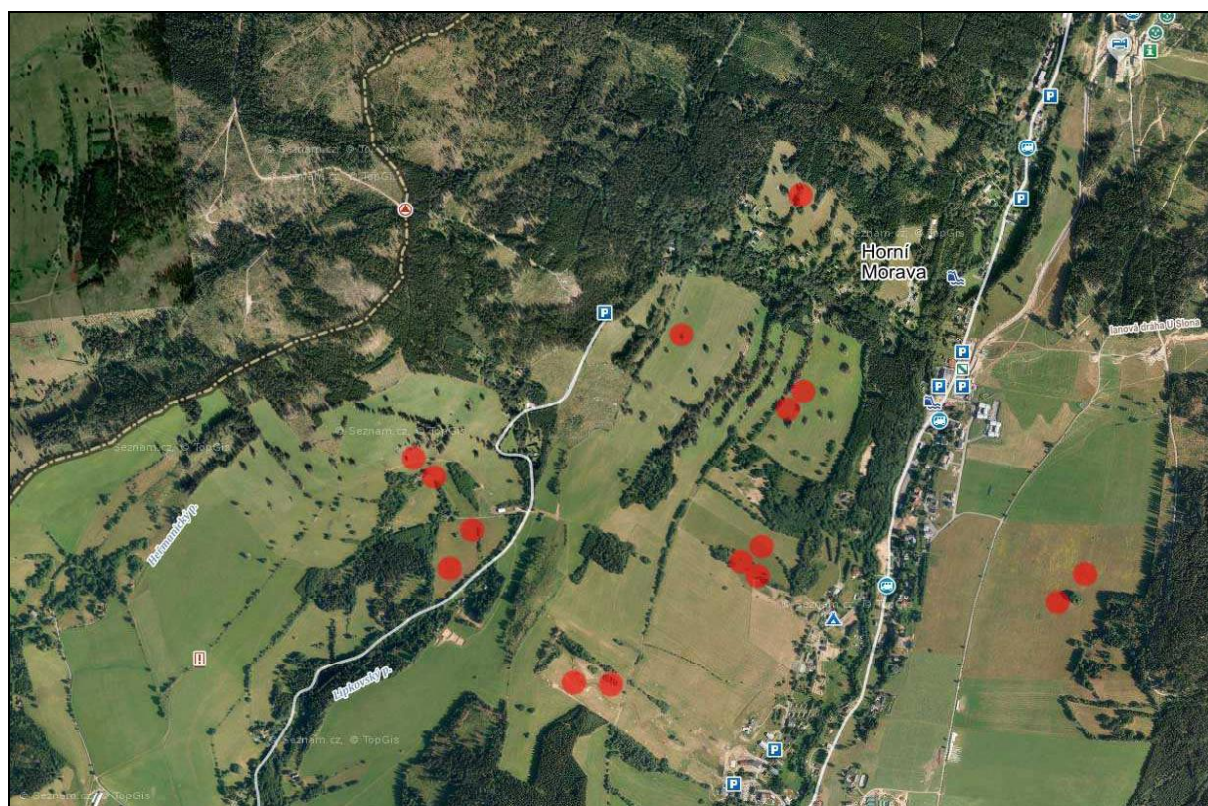

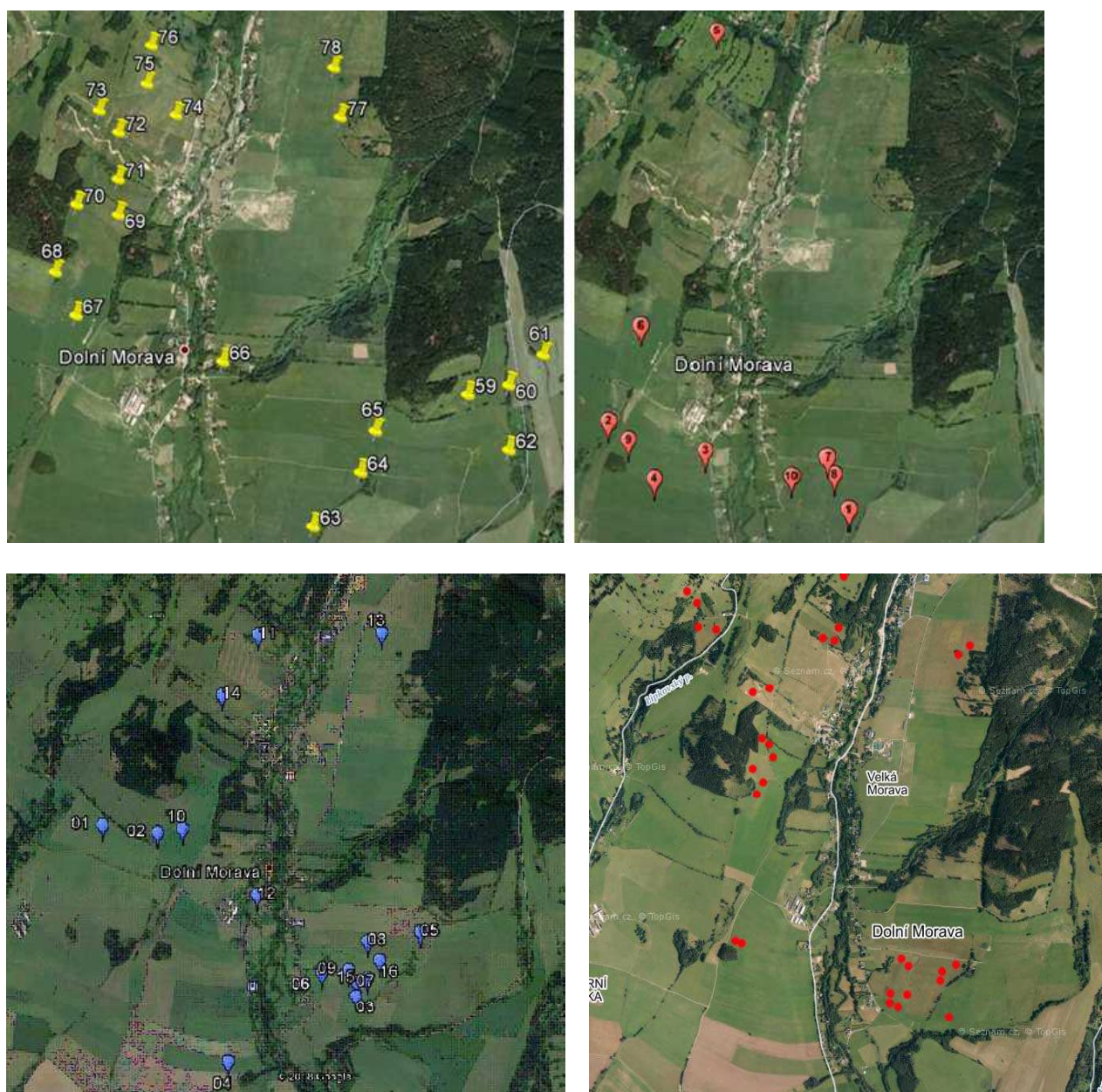
Obrázek 2: Posuzované území s vyznačením lokalizace volajících samců chřástala polního v roce 2022 – žlutě: 5.6.2022, fialově: 22.6.2022 a modře: 10.7.2022.

Tabulka 1: Přehled hlasové aktivity chřástalů v posuzovaném území v r. 2022.

Druh česky	Druh latinsky	Autor pozorování	Datum pozorování	k. ú.	souřadnice N / E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	5.6.2022	Horní Morava	50.1403144N, 16.8014853E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	5.6.2022	Horní Lipka	50.1377153N, 16.7857783E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	22.6.2022	Horní Morava	50.1421986N, 16.7958850E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	22.6.2022	Dolní Morava	50.1370758N, 16.7987494E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	22.6.2022	Dolní Morava	50.1337403N, 16.7914644E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	22.6.2022	Velká Morava	50.1370414N, 16.8129436E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	22.6.2022	Horní Lipka	50.1372889N, 16.7853061E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	10.7.2022	Velká Morava	50.1358997N, 16.8124286E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	10.7.2022	Dolní Morava	50.1368214N, 16.7985242E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	10.7.2022	Dolní Morava	50.1340292N, 16.7899411E
chřástal polní	<i>Crex crex</i>	V. Lemberk	10.7.2022	Horní Lipka	50.1388567N, 16.7718953E

Výsledky z r. 2022 byly srovnány s výsledky v r. 2021 (LEMBERK 2021) a také s roky předchozími (CHALOUPEK 2015, 2016 a ZÁMEČNÍK 2017, 2018). Ze vzájemného porovnání výsledků těchto průzkumů je zřejmé, že se biotopové podmínky sice částečně mění, ale lokalizace větší části hnízdišť zůstává v podstatě shodná. Je to do značné míry dáno způsobem obhospodařování luk v místech, kde majitel čerpá dotace z AEKO „Hnízdiště chřástala polního“. Celková početnost populace sice meziročně kolísá, což je většinou dáno klimatickými a vegetačními podmínkami v jednotlivých letech, ale v dlouhodobém horizontu se udržuje přibližně na stejné úrovni (viz také např. HORA et al. 2010, ZÁMEČNÍK 2018).

Obrázek 3: Posuzované území s vyznačením lokalizace volajících samců chřástala polního v roce 2021 (viz LEMBERK 2021).

Obrázek 4: Srovnání zjištěných pozic volajících samců chřástala polního v posuzované oblasti v r. 2015 – vlevo nahoře (CHALOUPEK 2015), v r. 2017 – vpravo nahoře (ZÁMEČNÍK 2017), v r. 2018 – vlevo dole (ZÁMEČNÍK 2018) a v r. 2021 – vpravo dole (LEMBERK 2021).

6. Návrh obecných managementových opatření

Opatření na podporu chřástala polního vždy zahrnují péči o jeho hnízdní prostředí, resp. správný management. V souvislosti se změnami zemědělského využívání krajiny dochází v posledních desetiletích k úbytku luk a pastvin, tedy právě biotopů obývaných mj. chřástalem polním. I v případě stávajících lučních porostů však dochází v důsledku změny

obhospodařování ke kolizím mezi termínem sečení a termínem hnízdění. Klíčové v ochraně chřástala je především správné načasování seče lučních porostů, které tento pták využívá k úkrytu i hnízdění (např. BERG et GUSTAFSON 2007). Nejfatálnější je samozřejmě sečení v době inkubace (červen) nebo vodění mláďat (červenec, začátek srpna), proto je nezbytné tzv. první seč v místech hnízdění chřástala zcela vypustit a luční porost posekat až v polovině srpna. I při samotné seči však velmi často dochází k úhynu, proto je nezbytné vždy volit správný způsob seče (viz dále). V případě pastvin je nutné vypásané plochy střídat a vždy pastvinu ponechat 2-3 roky bez pastvy (např. BERG et GUSTAFSON 2007).

Výzkumy v posledních letech ukázaly (BERG et GUSTAFSON 2007), že management hnízdiště chřástala polního (nejen v ptačích oblastech) by měl vycházet z těchto zjištění:

- Chřástalové preferují neobhospodařované louky a vyhýbají se pastvinám.
- Výška vegetace byla negativně korelována s počtem let obhospodařování.
- Pravidelně obhospodařované plochy byly chřástalů zcela prosté.
- Místa s pravidelným výskytem chřástalů mohou být obhospodařovány s cílem udržet vyšší vegetaci vhodnou pro druhy, které vyžadují zvýšenou intenzitu seče. Nicméně roční seč může zapříčinit takovou strukturu vegetace, která bude chřástaly opuštěna.
- K udržení rovnováhy mezi dostatečně vysokým porostem a přitom zabránění sukcesí v zapojení v keře je nejvhodnějším způsobem obhospodařování pastva v intervalu několika let.

Citlivé kosení

Při kosení luk od středu k okrajům nebo v pružích jsou chřástalové vytlačovány do bezpečí ještě nepokosených ploch. Podle výzkumu ve Velké Británii se touto cestou snížila mortalita nejméně o dvě třetiny (GREEN et al. 1997b). Pokud se uprostřed louky nachází dostatečně velký zarostlý skalní výstup (min. 0,1-0,2 ha), nepřístupný mokřad nebo jiný krajinný prvek, je možné kosit od krajů pozemku. Vhodné je na loukách s potenciálním výskytem snížit rychlost kosení na 4 km/hod, zvýší se tím šance na přežití kuřat. Citlivé kosení je důležité i v srpnu, protože mladí chřástalové z druhého hnízdění ještě nejsou schopni letu a stejně tak nemohou létat ani pelichající dospělí ptáci. Vhodné je kosit louky mozaikovitě, vytvoří se tím alespoň krátkodobá útočiště pro chřástalí rodinky vysečené z hnízdiště.

Pastevní areály

Pastvu na pozemcích pravidelně obsazovanými chřástaly polními je vhodné posunout až na začátek července nebo je naopak možné zahájit pastvu ještě před jejich přiletem a tím je nasměrovat na jiná vhodná stanoviště.

Zvýšenou pozornost si zaslouží pravidelně obsazovaná stanoviště. Pokud hrozí jejich vypášení v průběhu hnízdění, případně jejich posečení u pastvin s možností seče, pak je vhodné jejich oplocení. Při oplocování mokřadů na pastvinách je vhodné používat přednostně dřevěné oplocení, které je nejbezpečnější. Zásadně by se u jakýchkoli typů oplocenek v krajině neměl používat ostnatý drát. Velikost oplocenky závisí na pozici volajícího samce a charakteru prostředí, ve vhodných případech při umístění na kraji pastviny s navazující travní

vegetací může stačit oplocenka o velikosti 40x40 m (ZÁMEČNÍK 2018), při umístění uprostřed by její výměra měla být větší (alespoň 100x100 m).

7. Návrh managementových opatření „na míru“

1) Využívání agroenvironmentálně - klimatického opatření „Hnízdiště chřástala polního“.

Agroenvironmentálně - klimatické opatření (dále jen AEKO) „Hnízdiště chřástala polního“ existuje od roku 2004. Monitoringem bylo ověřeno, že vhodně zvolené půdní bloky v AEKO titulu jsou chřástaly přednostně využívány, a je velmi pravděpodobné, že v některých oblastech je stávající AEKO jedním z hlavních příčin zachování stabilní populace tohoto druhu. Přesto má stávající titul některé nevýhody jak z pohledu ochrany chřástala polního, tak pro samotné zemědělské hospodaření. Patří mezi ně fixace managementu na jeden konkrétní půdní blok po dobu 5 let bez ohledu na reálný výskyt chřástala nebo negativní změny ve struktuře bylinné vegetace na některých půdních blocích způsobené pozdní sečí.

Ve sledované části PO Králický Sněžník byla část půdních bloků zařazených do dotačního opatření na ochranu chřástala polního využívána. Pro případnou úpravu je nutné sledovat data z delšího období a ve spolupráci se zemědělcem najít optimální řešení z pohledu ochrany přírody a zemědělského hospodaření.

2) Ochrana hnízdiště na základě výsledků monitoringu volajících samců

Další možností ochrany je posun termínu seče louky nebo její části. Základním předpokladem je zjištění přesné pozice samce, optimálně pomocí GPS. Hnízdo chřástala může být umístěné až ve vzdálenosti 260 metrů od stanoviště volajícího samce, ale většina hnízd se podle výzkumu nachází do 100 m (GREEN et al. 1997b, OTTVAL & PETTERSSON 1998, SCHÄFFER 1999). Z tohoto důvodu by velikost neskližené plochy měla být optimálně 3 ha. V případě, že louka je zařazená do dotačního programu s přesně stanoveným termínem seče a jejím posunem by došlo k porušení podmínek, je nutné informovat odpovědného pracovníka příslušného orgánu ochrany přírody (v případě Ptáčí oblasti Králický Sněžník krajský úřad), aby vystavili formulář se zdůvodněním změny termínu seče pro případnou kontrolu pracovníků Státního zemědělského intervenčního fondu.

Při tomto modelu ochrany se vychází z aktuálních dat a jeho efektivita je tak vyšší než víceletý agroenvironmentální závazek. Nevýhodou cílené ochrany je zejména náročnost monitoringu a případné organizační komplikace pro zemědělce.

8. Souhrn

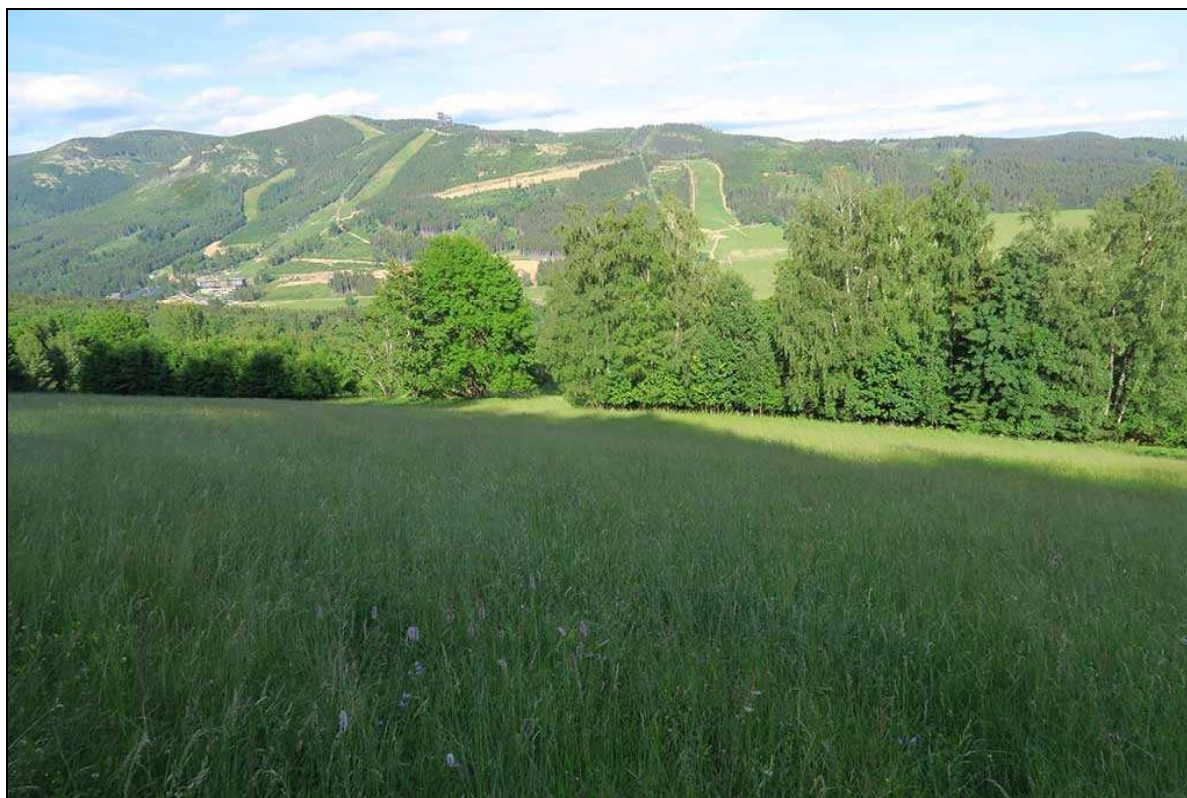
Ve vybrané části ptáčí oblasti Králický Sněžník byly v průběhu hnízdního období roku 2022 provedeny celkem 3 celonoční monitorovací návštěvy s cílem zaměřit aktuální výskyt a hnízdění chřástala polního. Celková početnost v posuzovaném území byla v r. 2022 určena na 4-6 samců (párů).

10. Literatura

- BERG Å, GUSTAFSON T., 2007: Meadow management and occurrence of corncrake *Crex crex*. *Agriculture, Ecosystems & Environment* 120: 139-144.
- BirdLife International, 2004: Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. *Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).*
- CEPÁK J., KLVAŇA P., ŠKOPEK J., SCHRÖPFER L., JELÍNEK M., HOŘÁK D., FORMÁNEK J. & ZÁRYBNICKÝ J. (eds), 2008: Atlas migrace ptáků České republiky a Slovenska. *Aventinum, Praha.*
- CRAMP S. & SIMMONS K.E.L., 1980: The Birds of the Western Palearctic Volume II. *Oxford University Press, Oxford, New York, 695 pp.*
- GLUTZ VON BLOTZHEIM U.N., BAUER K.M. & BEZZEL E., 1973: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 5. *Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt/Main.*
- GREEN R.E., ROCAMORA G. & SCHÄFFER N., 1997a: Populations, ecology and threats to the Corncrake *Crex crex* in Europe. *Die Vogelwelt* 118: 117-134.
- GREEN R.E., TYLER G.A., STOWE T.J. & NEWTON A.V., 1997b: A simulation model of the effect of mowing of agricultural grassland on the breeding success of the Corncrake (*Crex crex*). *J. Zool. Lond.* 243: 81-115.
- HORA J., BRINKE T., VOJTĚCHOVSKÁ E., HANZAL V., KUČERA Z. (eds.), 2010: Monitoring druhů přílohy I směrnice o ptácích a ptačích oblastí v letech 2005-2007. *AOPK ČR, Praha.*
- HUDEC K., ŠTASTNÝ K. a kol., 2005: Fauna ČR. Ptáci - Aves 2/I, 2/II. *Academia, Praha.*
- CHALOUPÉK R., 2015: Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního ve vybraných částech PO Králický Sněžník v roce 2015. *Ms. – dep. in OPŽP, Krajský úřad Pardubického kraje, Pardubice. 13 pp.*
- CHALOUPÉK R., 2016: Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního ve vybraných částech PO Králický Sněžník v roce 2016. *Ms. – dep. in OPŽP, Krajský úřad Pardubického kraje, Pardubice. 15 pp.*
- CHVÁTAL M. /ed./, 2009: Ptačí oblasti České republiky. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Aventinum Praha. 88 pp.*
- LEMBERK V., 2021: Vyhodnocení aktuálního výskytu chřástala polního (*Crex crex*) ve vybraných částech ptačí oblasti Králický Sněžník v roce 2021. *Ms. – dep. in OPŽP, Krajský úřad Pardubického kraje, Pardubice. 35 pp.*
- OTTVAL R. & PETTERSSON J., 1998: Is there a viable population of Corncrakes *Crex crex* on Öland, southeastern Sweden?: habitat preference in relation to haymowing activities. *Ornis Svecica*, 8: 151 -166.
- PYKAL, J., BÜRGER, p. & HORA, J., 2000: Výsledky studia chřástala polního nejen v IBA Šumava. *Pp. 97-100 in MÁLKOVÁ, P. & JANDOVÁ, J., eds.: Významná ptačí území na konci tisíciletí. Sbor. příspěv. ze semináře IBA, Mikulov, 19-20.11,1999, ČSO, Praha.*
- PYKAL, J., 2006: Metody monitoringu druhů přílohy I směrnice ES o ptácích – chřástal polní (*Crex crex*). *AOPK, Praha.*

- SCHÄFFER N., 1999: Habitatwahl und Partnerschaftssystem von Tüpfelralle *Porzana porzana* und Wachtelkönig *Crex crex*. *Ökol. Vogel*, 21: 1–267.
- ŠŤASTNÝ K. & BEJČEK V., 1993: Početnost hnízdních populací ptáků v České republice. *Sylvia*, 29: 72–81.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., HUDEC K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001–2003. *Aventinum, Praha*.
- TUCKER G. M. & HEATH M. F., 1994: Birds in Europe: their conservation status. *Cambridge, UK: BirdLife International*.
- TYLER G.A., GREEN R.E. & CASEY C., 1998: Survival and behaviour of Corncrake *Crex crex* clutches during the mowing of agricultural grassland. *Bird Study*, 45: 35–50.
- ZÁMEČNÍK V., 2017: Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního (*Crex crex*) v katastrálních územích Dolní Morava, Horní Morava a Velká Morava v rámci ptačí oblasti Králický Sněžník. *Ms. – dep. in Krajský úřad Pardubického kraje, 14 pp.*
- ZÁMEČNÍK V., 2018: Vyhodnocení aktuálního stavu výskytu chřástala polního (*Crex crex*) v katastrálních územích Mlýnský Dvůr, Mlýnice u Červené Vody, Červená Voda, Šanov u Červené Vody, Horní Orlice, Bílá Voda, Moravský Karlov, Dolní Morava, Horní Morava a Velká Morava v rámci ptačí oblasti Králický Sněžník. *Ms. – dep. in Krajský úřad Pardubického kraje, 19 pp.*
- ZÁMEČNÍK V. et al., 2015: Polní ptáci. *Česká společnost ornitologická, Praha*.

Přílohy

Obrázek 5: Louka sousedící s posuzovaným záměrem v katastru Horní Moravy (22.6.2022).

Obrázek 6: dtto (22.6.2022).

Obrázek 7: Biotop chřástala polního u Horní Moravy (10.7.2022).

Všechny fotografie V. Lemberk.